

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri arasında telefon danışığı olub

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mayın 15-də Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla telefonla zəng edib.

Dövlətimizin başçısı Türkiyədə keçirilən prezident və parlament seçkilərində səs çoxluğu qazanması münasibətilə Prezident Ərdoğanı və "Cümhur İttifaqı"nı təbrik edib.

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərliyi altında Türkiyə böyük inkişaf yolu keçib və bunun təzahürü olaraq qardaş türk xalqı öz liderinə bu seçkilərdə də etimad göstərib. Rəcəb Tayyib Ərdoğan göstərilən diqqətə və təbrikə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirib.

Telefon söhbəti zamanı dövlət başçıları iki ölkə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin daimi və sarsılmaz olduğunu bir daha qeyd ediblər.

Qeyd edək ki, mayın 14-də Türkiyədə növbəti prezident seçkiləri və 28-ci dönmə Türkiyə Böyük Millət Məclisinə (TBMM) seçkilər keçirilib. Səsvərmədə seçici fəallığı rekord səviyyədə – 89,9 faiz (57 milyondan çox seçici) olub.

Prezident seçkilərində "Cümhur İttifaqı"nın namizədi Rəcəb Tayyib Ərdoğan seçicilərin 49,51 faizinin səsini qazanaraq birinci olub. Onun əsas rəqibi, "Millət İttifaqı"nın namizədi Kamal Kılıçdaroğlu 44,88 faiz səs toplayıb. "ATA İttifaqı"nın namizədi Sinan Oğan isə 5,17 faiz səs qazanıb.

Mayın 28-də Ərdoğan və Kılıçdaroğlu arasında prezident seçkilərinin 2-ci turu olacaq.

600 yerlik TBMM-ə seçkilərdə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın lideri olduğu AKP və müttəfiq partiyaların birləşdiyi "Cümhur İttifaqı" 322 deputat mandatı qazanaraq birinci olub. "Millət İttifaqı" 212 yer, "Yaşıl Sol" bloku 66 yer qazanıb.

Moskvada Heydər Əliyevin yubileyi münasibətilə sərgilər

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyi münasibətilə mayın 15-də Moskvada, Rusiya Federasiyası Federal Məclisinin Federasiya Şurasında sərgi açılıb.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə təşkil olunmuş sərginin açılış mərasiminə Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti də qatılıb.

davamı səh. 2-də

Vindzor Kral Atçılıq Şousunda Azərbaycan şöləni

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının kral ailəsi üzvlərinin şərəfinə 11-14 may tarixlərində təşkil edilən ənənəvi Vindzor Kral Atçılıq Şousunda Azərbaycan yenə rəngarəng proqramla təmsil olunub.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin mətbuat mərkəzindən verilən məlumata görə, 2012-ci ildən etibarən ölkəmizin dəvət aldığı bu beynəlxalq atçılıq şousu qədim və unikal mədəniyyətimizin tanınması üçün son dərəcə əhəmiyyətli platformaya çevrilib. Vindzor Kral Atçılıq Şousu milli at cinslərimizin, xüsusilə Qarabağ atlarının dünyada tanınması istiqamətində əhəmiyyətli tədbirdir.

Şouda ölkəmizi növbəti dəfə Dövlət Sərhəd Xidmətinin süvarilər dəstəsi və rəqs ansamblı təmsil edib. Cari ildə 80 yaşını qeyd edən bu tədbir üçün nümayəndə heyətimiz tərəfindən xüsusi şou-kompozisiya hazırlanıb.

davamı səh. 8-də

Qala-şəhərimizin qapısı dost ellərə həmişə açıq olacaq

“Şuşa – Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” ilinin rəsmi açılış mərasimi keçirildi

Vaxtilə “Qafqazın konservatoriyası” kimi dəyərləndirilən söz-sənət beşiyimiz Şuşa şəhəri bu il “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” missiyasını yerinə yetirir. TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının 2022-ci ilin martında Bursada (Türkiyə) keçirilən toplantısında Şuşa bu ada layiq görülüb.

Mayın 12-də Şuşa şəhərində Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi və Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY-un birgə təşkilatçılığı ilə “Şuşa – Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı – 2023” ilinin rəsmi açılış mərasimi keçirildi. Təntənəli mərasim Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Şuşa şəhərinin “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncamına uyğun olaraq gerçəkləşdi.

Tədbirdə TÜRKSOY-un baş katibi Sultan Raev, Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyası Humanitar siyasət, diaspora, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərah Əliyeva, Azərbaycanın mədəniyyət naziri Adil Kərimli, elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev, Diaspora İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Fuad Muradov, Özbəkistanın mədəniyyət və turizm naziri Ozodbek Nazarbekov, Qazaxıstanın mədəniyyət və idman naziri Asxat Oralov, TÜRKSOY-a üzv olan digər ölkələrin rəsmiləri, Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) baş katibi Kubançıbek Ömürəliyev, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun prezidenti Günay Əfəndiyeva,

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva, ölkəmizdəki xarici diplomatik korpusun nümayəndələri, türk dövlətlərindən sənətçilər, media mənsubları iştirak edirdilər.

Şəhərdə bir gün əvvəl başa çatın, Heydər Əliyev Fondunun və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə (9-11 may) keçirilmiş “Xarıbülbül” Beynəlxalq Musiqi Festivalının ab-havası hələ çəkilməmişdi.

Əvvəlcə qonaqlar “Qarabağ” hotelinin qarşısında türk respublikalarının mətbəx və sənətkarlıq nümunələrinin yer aldığı guşələrlə tanış olub təamlardan daddılar.

Prezidentin Şuşa rayonunda xüsusi nümayəndəliyinin binası qarşısındakı meydanı türk respublikalarından gəlmiş rəqs kollektivlərinin çıxışları izlənilirdi.

Xüsusi nümayəndəliyin konfrans zalının qarşısında indiyədək “Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” missiyasını yerinə yetirmiş şəhərlərin fotolarından ibarət sərgiyə baxış oldu. Burada “Şuşa” adlı Azərbaycanın ilk sünü intellekt sənətcisinin mədəniyyət paytaxtımızın tarixi, görkəmli şəxsiyyətləri haqqında məlumatları səsləndir.

Bildirildi ki, 28 il düşmən işğalında qalan Şuşa şəhərinin tarixi

xi-mədəni zənginlikləri erməni vandalları tərəfindən dağıdılıb, talan edilib. Qonaqlar “Şuşa”nın Qarabağ xalqlarının motivləri əsasında yaratdığı yeni virtual xalqların rəsmlərinə də baxdılar. Virtual xalqlar Mədəniyyət Nazirliyinin təqdim etdiyi motivlər əsasında “Mezo” rəqəmsal incəsənət qrupu tərəfindən ənənəvi vizual, şifahi və eşitmə prinsipləri üzrə ərsəyə gətirilib. Xatırladıq ki, “Şuşa” sünü intellekt sənətcisi ilk dəfə 2022-ci ildə II İstanbul Rəqəmsal İncəsənət Festivalında nümayiş etdirilib.

davamı səh. 3-də

Vyanada Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş möhtəşəm konsert

kələrindəki səfirləri, Avstriyada yaşayan soydaşlarımız, yerli musiqiseverlər iştirak ediblər.

Əməkdar artist Fuad İbrahimovun dirijorluğu ilə keçən konsert dahi Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasının uvertürası ilə başlayıb. Proqramda Cüzeppe Verdi, Cakomo Puccini, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Niyazi, Vəlif Adıgözalov, Fəhəd Bədalbəyli, Ruqqero Leonkavallo və digər bəstəkarların əsərləri yer alıb.

Konsertdə Xalq artisti, vokalçı Yusif Eyvazov, Əməkdar artistlər – tarzən Sahib Paşazadə və vokalçı Afaq Abbasova, gənc vokalçılar Ateş Qarayev və Daria Rıbak, Berlin və Vyana dövlət operalarının solisti Etiyən Dupui Azərbaycan və italyan operalarından parçalar, bəstəkar mahınları ifa ediblər.

davamı səh. 8-də

Beynəlxalq Muzeylər Günü münasibətilə müxtəlif tədbirlər keçirilir

Bu il əlamətdar günün devizi “Muzeylər. Dayanıqlılıq və rifah”dır

Mayın 18-i dünyada Beynəlxalq Muzeylər Günü (International Museum Day) kimi qeyd olunur. 1977-ci ildə UNESCO yanında Beynəlxalq Muzeylər Şurasının (ICOM) konfransında təsis olunan günün məqsədi muzeylərin cəmiyyətin həyatında mühüm rol oynadığını göstərməkdir.

Əlamətdar gün hər il ICOM-un tövsiyyəsi ilə müəyyən bir deviz altında qeyd olunur. Bu il Beynəlxalq Muzeylər Günü üçün

“Muzeylər. Dayanıqlılıq və rifah” devizi seçilib. Bu deviz vətəndaş cəmiyyətinin bütün üzvlərinə bir araya gəlməyə və muzeylərin dayanıqlı inkişafı və rifahı üçün malik olduğu bütün imkanlardan istifadə etməyə çağırır.

Beynəlxalq Muzeylər Günü ilə bağlı bu il də paytaxtdakı aparıcı muzeylərdə, eləcə də ölkə üzrə muzey müəssisələrində bir sıra tədbirlər təşkil edilib.

Mayın 18-də Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində Beynəlxalq Muzeylər Günü çərçivəsində “Qorunan təbiət” multimedialı layihəsinin təqdimatı təşkil olunacaq.

Beynəlxalq Muzeylər Günü-nün builki devizinə uyğun olaraq tərtib edilən layihə ekologiya, yeni incəsənət və kurator təcrübələri, ekoloji sənətkarlıq, həmçinin tekstil sənayesi ilə bağlı qeyri-adi muzey proqramını əks etdirir. Layihə BMT-nin 2030-cu ilə qədər davamlı inkişaf məqsədlərini dəstəkləyərək modanın və ənənəvi qadın sənətlərinin təbliğinə yönəlib.

davamı səh. 2-də

Uşaq Filarmoniyasından musiqili töhfə

səh. 3

YARAT Müasir İncəsənət Məkanında “Çəhrayı – Qara” adlı qrup sərgisi açılacaq

səh. 5

Elçinin yeni əsərinin premyerası

səh. 5

Xalq yazıçısı Elçin Prezidentin fəxri diplomuna layiq görülüb

Xalq yazıçısı Elçin "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu" ilə təltif edilib. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı mayın 12-də sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Elçin İlyas oğlu Əfəndiyev Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə təltif olunub.

Qeyd edək ki, mayın 13-də yazıçı-dramaturq, ədəbiyyatşünas-tənqidçi, ictimai xadim Elçinin 80 yaşı tamam olub. 1998-ci ildə "Xalq yazıçısı" fəxri adına layiq görülmə Elçin Azərbaycan ədəbiyyatının, mədəniyyətinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə, eləcə də müasir ədəbiyyatşünaslığın inkişafı sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə "İstiqlal" (2003), "Şərəf" (2013) və "Şöhrət" (2018) or- denləri ilə təltif olunub.

"Mədəniyyət Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 6 iyun tarixli 119 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respubli- kasının Mədəniyyət Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də dəyişik- lik edilib. Prezident İlham Əliyev mayın 13-də bununla bağlı fərman imzalayıb.

Fərmana əsasən, "Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 5-ci hissəsində aşağıdakı də- yişikliklər edilib:

5.4-cü bəndin birinci cümləsində "iki birinci müavini və iki" söz- ləri "dörd" sözü ilə əvəz edilib; 5.8-ci bənddən "birinci müavinlə- rindən və ya" sözləri çıxarılıb; 5.9-cu bəndin birinci cümləsindən "nazirin birinci müavinlərindən" sözləri çıxarılıb.

Beləliklə, "Mədəniyyət Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də dörd nazir müavinini vəzifəsi nəzərdə tutulub.

Fərid Cəfərov mədəniyyət nazirinin müavinini təyin olunub

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 13 may 2023-cü il tarixli sərəncamı ilə Fərid Tahir oğlu Cəfərov mədəniyyət nazi- rinin müavinini təyin edilib

Fərid Cəfərov 1982-ci ildə anadan olub. Bakı Dövlət Universi- tetində beynəlxalq hüquq ixtisası üzrə bakalavr və magistr təhsili alıb. Xarici İşlər Nazirliyi sistemində işləyib. Heydər Əliyev Fon- dunda, Heydər Əliyev Mərkəzində müxtəlif vəzifələrdə çalışıb. Bu təyinatada Qədr Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondunun icra- çı direktoru olub.

Yaradıcılıq kollektivlərinə yeni rəhbər təyinatları

Əməkdar incəsənət xadimi, rejissor Mehriban Zaur qızı Ələk- bərzadə Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının bədii rəhbəri təyin edilib. Mədəniyyət naziri Adil Kərimli bu- nunla bağlı müvafiq əmr imzalayıb. Mehriban Ələkbərzadə bu təyinatadək Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrın- ın, ondan öncə isə Dövlət Yuğ Teatrının baş rejissoru olub.

Mədəniyyət nazirinin digər əmri ilə Əməkdar artist, tarzen Sahib Ağaverdi oğlu Paşazadə Beynəlxalq Muğam Mərkəzinə direktor təyin edilib. Sahib Paşazadə Azərbaycanda və ölkəmizdən kə- narda təşkil olunan çoxsaylı konsertlərdə, festivallarda çıxış edib, beynəlxalq müsabiqələr laureatı, o cümlədən 2017-ci ildə Səmə- rənddə (Özbəkistan) "Şərq Təranələri" festivalının Qran-pri mükafatçısı olub.

Əməkdar artist, dirijor Fuad Natiq oğlu İbrahimov isə M.Maqa- mayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının nəz- dində Ü.Hacıbəyli adına Dövlət Simfonik Orkestrinin bədii rəhbəri və baş dirijoru vəzifəsinə təyin edilib. Yevgeni Svetlanov adına IV Beynəlxalq dirijorlar müsabiqəsinin (2018) mükafatçısı olan Fuad İbrahimov Azərbaycanda və xaricdə bir sıra orkestrləri idarə edib, o cümlədən Münxen Yeni Filarmoniyası Simfonik Orkestrinin baş dirijoru olub.

"Operanı bizim qədər sevin..."

"Opera Class" layihəsinin ilk konserti keçirildi

Mayın 15-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində "Opera Class" layihəsinin ilk konserti təqdim edildi.

Mütəxəssis- lərin fikrincə, opera müğə- nisi üçün səh- nəyə gedən yol müxtəlif si- niflərdən keçir. Səs üzərində işlədikləri vokal sinfi, məşqçi sinfi, opera partiyalarını öyrənib məşq etdikləri aktyor- luq sinfi və s. Bütün bunlar

yüksək teatr artisti olmaq üçün vacibdir.

Elə bu yanaşma ilə də layihənin ilk konsertində həm səhnədə sözüünü demiş sənətcilər, həm də tələbələr birlikdə çıxış etdilər. Konsertdə tamaşaçılar opera səslərinin bütün əsas növlərini – soprano, mezzo-soprano, tenor və bariton ifaçıları dinlədilər.

Konsertmeyster Rebekka Maqomedovanın müşayiəti ilə Xalq artisti Gülnaz İsmaylova, Əməkdar artist Fəridə Məmmədova, Ateş Qarayev, Mahir Tağızadə, Günel Hacıyeva, Nina Makarova və Efim Zavalniy ifaları ilə tamaşaçıların alqışlarını qazandılar. Proqram C.Verdi, C.Puççini, N.Rimski-Korsakov, S.Raxmaninov və başqalarının operalarından səhnələr daxil idi.

Yaradıcı axtarışlarını davam etdirən "Opera Class" heyətinin deizi budur: "Operanı bizim qədər sevməyinizi istəyirik".

Layihənin rəhbəri Akademik Opera və Balet Teatrının konsert- meysteri Rebekka Maqomedovadır.

Lalə

Brüssel formatı doqquz aydan sonra bərpa edildi

XİN: Brüssel görüşünü faydalı və nəticəyönümlü hesab edirik

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 13-14 may tarixlərində Av-ropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişelin dəvəti ilə Brüsselə (Belçika) işgüzar səfər edib.

Dövlətimizin başçısı səfərin ilk günü Brüs- seldə Avropa Komissiyasının vitse-preziden- ti Maroş Şefçoviç ilə görüşüb. Söhbət zamanı Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə enerji əməkdaşlığı, Cənub Qaz Dəhlizinin uğurla icra olunması ilə bağlı fikir mübadiləsi apa- rılıb.

Mayın 14-də Brüsseldə Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel ilə görüşü olub.

Görüşdə Azərbaycan və Ermənistan münasibətlərinin normallaşdırılması prosesinin Brüssel formatının bərpası ilə bağlı məm- nunluq ifadə edilib. Prezident İlham Əliyev Şarl Mişelə bu istiqamətdə göstərdiyi səylərə görə minnətdarlığını bildirib.

Söhbət zamanı son aylar ərzində Azər- baycan-Ermənistan münasibətləri ilə bağlı baş verən hadisələr, Vaşinqton danışıqları, Azər- baycan-Ermənistan sərhədində vəziyyət, habelə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşin- yanın iştirakı ilə keçiriləcək üçtərəfli görüşün gündəliyi müzakirə olunub.

Həmin gün Brüsseldə Azərbaycan Res- publikasının Prezidenti İlham Əliyev, Avro- pa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Ermənistan Respublikasının Baş naziri Nikol Paşinyanın iştirakı ilə görüş olub.

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi (XİN) Av-ropa İttifaqı Şurası Prezidentinin təşkilatçılığı ilə Azərbaycan və Ermənistan liderləri ara- sında mayın 14-də Brüsseldə keçirilmiş növ- bəti görüşü şərh edib.

"Bu formatda 14 may tarixli sayca beşinci görüşü iki ölkə arasında normallaşma gün- dəliyinin irəlilədilməsi baxımından faydalı və nəticəyönümlü hesab edirik. İlk növbədə, müxtəlif müdaxilə və şərtləndirmə cəhdləri- nə görə 9 aya yaxın müddətdə fasilə verilən "Brüssel formatı"nda görüşün yenidən keçirilməsi tərəflər arasında ən yüksək səviyyə- də dialoqun təşviqi baxımından əhəmiyyət kəsb edir", – deyə XİN-in Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib.

Qeyd olunub ki, görüş zamanı Azərbaycan ilə Ermənistan arasında ikitərəfli sülh sazişi layihəsinin razılaşdırılması, sərhədlərin delimi- tasiyası və kommunikasiyaların bərpası istiqə- mətləri üzrə konkret nəticələrin əldə edilməsi məqsədilə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan tərəfinin regionda sülh və sabitliyin təmin edilməsi ilə bağlı prinsipial mövqeyi bir daha tərəf-müqabillərin diqqə- tinə çatdırılıb. Xüsusilə dövlətlərin ərazi bü- tövlüyünə hörmətin bir daha təsbit olunması, bu kontekstdə Azərbaycanın beynəlxalq sə- viyyədə tanınmış ərazi bütövlüyünün Ermə-

nistan tərəfindən də qəbul edilməsi müstəs- na əhəmiyyət daşıyır.

Görüş həmçinin münəqişədən sonrakı normallaşma baxımından vacib olan huma- nitar məsələlərin müzakirəsi üçün bir fürsət təşkil edib. Bu kontekstdə, xüsusilə itkin düşmüş şəxslərin taleyinə aydınlıq gətirilmə- si və minasızlaşdırma sahələrində addımlar atılmasının sürətləndirilməsinin vacibliyi bir daha vurğulanıb.

"Azərbaycan ilə Ermənistan arasında bir- birinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və bey- nəlxalq sərhədlərinin qarşılıqlı tanınması və hörmət olunması əsasında münasibətlərin normallaşdırılmasının regionda davamlı sülh və sabitliyin təmini üçün yeganə yol oldu- ğu"nu bəyan edirik.

Bu istiqamətdə münasibətlərin normallaş- ması üçün tərəqqi əldə olunmasına dəstək verən səyləri alqışlayır, bu məqsədi güdən beynəlxalq tərəfdaşlarla dialoqu və qarşılıqlı fəaliyyəti davam etdirməyə hazır olduğumu- zu bir daha təsdiqləyirik", – deyə açıqlamada bəyan edilib.

Moskvada Heydər Əliyevin yubileyi münasibətilə sərgilər

dimir Putinin yorulmaz səyləri nəticəsində dinamik inkişaf et- məkdədir.

Tədbirin bədii hissəsində uşaqlar Azərbaycan və rus dil- lərində Heydər Əliyevin sevdidi şəirlərdən parçaları səsləndirib- lər.

Sonra Milli Məclisin sədri Sa- hibə Qafarova və Federasiya Şurasının sədri Valentina Matvi- yenko arasında görüş olub.

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova mayın 15-də Rusiya- nın TASS agentliyinin Heydər Əliyevin 100 illiyi münasibətilə təşkil etdiyi fotosərgi ilə də ta- nış olub. Sergi agentliyin bina- sı qarşısındakı meydanda təşkil edilib.

liyəndə təmsil olunduğu illərdə ölkənin inkişafı üçün gördüyü iş- lərə və həyata keçirdiyi nəhəng layihələrə dair fotolar, həmçinin Heydər Əliyev Azərbaycanda ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtdıq- dan sonra Azərbaycan-Rusiya münasibətlərini əks etdirən foto- lar yer alıb. Sergi ilə tanışlıqdan sonra Azərbaycan nümayəndə heyə- ti ilə TASS agentliyinin rəhbər şəxsləri arasında görüş keçirilib. Agentliyin baş direktoru Sergey Mixaylov və agentliyin əməkdaş- ları Heydər Əliyevin dahi şəxsiy- yət kimi misilsiz fəaliyyətindən bəhs edib, onun Rusiya-Azər- baycan münasibətlərinin inki- şafında oynadığı roldan, SSRİ rəhbərliyində təmsil olunduğu illərdə gördüyü böyük işlərdən danışıblar.

Görüşdə Azərbaycan Respub- likası Prezidentinin köməkçisi Anar Ələkbərov, səfir Polad Bül- bülöğlu, Milli Məclisin deputatları Nizami Səfərov, Mixail Zabelin və Elnur Allahverdiyev iştirak ediblər.

Beynəlxalq Muzeylər Günü münasibətilə müxtəlif tədbirlər keçirilir

əvvəli səh. 1-də

"Qorunan təbiət" multimedia layihəsi çərçivəsində İsvaçin Azərbaycandakı Səfirliyinin təşəbbüsü ilə təqdim olunan "Dayanıqlı moda" multimedia layihəsində iki rəssam – isveçli Lyudmila Kris- teseva və azərbaycanlı Günel Ravilova multimedia dialoqu yaradaraq, modanı, tekstili və ekologiyanı öz yaradıcılıqla- rının prizması ilə incələyib, cinsiyyət, identiklik, həmçinin bunun müxtəlif mədəniyyətlərdə təsviri ilə bağlı mövzuları araşdırırlar.

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi əlamətdar günü 16-18 may tarixlərində bir neçə tədbirlə qeyd edir. Tədbirlər Mədəniyyət, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirlikləri və ICOM Azər- baycan Milli Komitəsinin dəstəyi ilə keçirilir.

Mayın 16-da muzeydə 10 yaşdan yuxarı uşaqlar üçün "Mənim dünyam" adlı art tera- piya təlimi keçirilib. Uşaqların özünü rahat və azad formada ifadə etməsinə, onların gizlin saxladığıları duyğularının üzə çıxarılmasına şərait yaradan təlim Psixi Sağlamlıq Mərkəzi- nin psixoloqu Pərvin Müslümzadə tərəfindən təqdim olunub. "Cələbi" otağında təşkil olu- nan art terapiyaya qatılan uşaqlara təşəkkür- namələr verilib.

Mayın 17-də gənc nəsli iqlim dəyişikliyi, biomüxtəlifliyin itirilməsi kimi əhəmiyyətli qlobal problemlərlə bağlı maarifləndirmək məq- sədilə İqlim Dəyişmələri Mərkəzinin direkto- ru Cəmilə Məmmədova tərəfindən mühazirə keçiriləcək.

Mayın 18-də isə muzeyin balaca dostları üçün 132-134 nömrəli təhsil kompleksi şa- girdlərinin ifasında "Təbiətin səsi sən ol!" adlı interaktiv tamaşa göstəriləcək. Yerüstü ekosistemin mühafizəsi mövzusunda hazırlanan, insanları təbiəti sevməyə və qoruma- ğa səsləyən tamaşa sonda məzmuna uyğun art obyektin nümayişli ilə bitəcək.

Mayın 16-da Azərbaycan İstiqlal Muzeyin- də "Heydər Əliyev və Azərbaycan muzeyşü- naslığı" adlı elmi-praktik konfrans keçirilib. "Ümummilli lider Heydər Əliyev xatirələrində" adlı layihə çərçivəsində təşkil olunan konf- ransda Əməkdar incəsənət xadimi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Məhəbbət Mehdiyeva və başqaları çıxış ediblər.

Mayın 18-də isə muzeydə Cəbrayıl Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi ilə birgə konsert proqramı təşkil ediləcək. Elm və Təhsil Na- zirliyinin 3 nömrəli Uşaq-gənclər inkişaf mər-

kəzi, Cəbrayıl rayon 7 nömrəli tam or- ta məktəbi, rayon və Mahmudlu kənd uşaq musiqi məktəblərinin şagirdləri çıxış edəcəklər.

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyi və Bülbülün Memorial Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Tə- biətin musiqisi" adlı tədbir (18 may) keçiriləcək. Çıxışlardan sonra Qədim musiqi lətləri ansamblı (bəddii rəhbər və konsertmeyster – Xalq artisti Munis Şərifov), Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musi- qi Akademiyasının müəllim və tələbələ- ri və Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məkte- binin şagirdləri tərəfindən "Təbiətin musiqisi" adlı konsert proqramı təqdim olunacaq.

Cəfər Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyinin təşkilatçılığı ilə "Bir günəşin altında!" adlı tədbir keçiriləcək. Mayın 18-də gerçəkləşəcək tədbirdə Azərbaycana Birgə Yardım Təşkilatının (UAFYA) dəstəyi ilə sağ- lamlıq imkanları məhdud uşaqların əl işləri və rəsm əsərlərinin sərgisi təşkil olunacaq. Tədbir çərçivəsində musiqili program təqdim ediləcək.

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində əlamət- dar gündə "Qlobal sağlamlıq və xoş rifah" şüarı altında fiziki məhdudiyyəti olan şəxs- lər üçün beynəlxalq grossmeyster Zeynəb Məmmədyanın iştirakı ilə şəhmat sean- sı keçiriləcək.

Nurəddin

əvvəli səh. 1-də

Tarix və mədəniyyətimizin rəmzi

Konfrans zalında gerçəkləşən açılış mərasimində çıxış edən mədəniyyət naziri Adil Kərimli qonaqları Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada salamlamaqdan məmnunluğunu dilə gətirdi. Bildirdi ki, bu il Azərbaycan və Türk dünyası üçün mühüm tarixi hadisələrlə zəngindir. Müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Ümummilli lider, Türk dünyasının böyük dövlət xadimi Heydər Əliyevin 100 illiyi münasibətilə 2023-cü il Azərbaycanda "Heydər Əliyev ili" elan edilib. Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı olan Şuşa şəhəri bu il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" seçilib. Türkiyə Cümhuriyyətinin 100 illiyi və TÜRKSOY-un 30 illik yubileyi də bu il qeyd olunur: "Bütün TÜRKSOY ailəsinin əlamətdar yubileyi münasibətilə təbrik edirik".

Nazir qeyd etdi ki, Şuşa azərbaycanlılar üçün olduqca böyük mənəvi əhəmiyyəti olan bir şəhərdir. Bu şəhər xalqımızın taleyində, onun tarixində, mədəniyyətində, milli inkişaf yolunda böyük əhəmiyyətə malikdir. Şuşa şairlər, yazıçılar, rəssamlar, memarlar, bəstəkarlar şəhəridir. Ulu öndər Heydər Əliyev deyirdi ki, Şuşa Azərbaycanın gözüdür. Hər bir azərbaycanlı üçün iftixar nöqtəsidir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Ümummilli lider Şuşaya və xalqımızın mədəni irsinin qorunmasına xüsusi önəm verirdi. Bu gün bu siyasət Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirilir.

Bildirildi ki, 30 illik erməni işğalı dövründə Şuşa, eləcə də Azərbaycanın işğal edilmiş digər əraziləri dağıdılaraq talan edilib. İşğal dövründə mədəni irs nümunələrimiz, məscidlər, mədrəsələr, görkəmli şəxsiyyətlərin evləri, muzeylər, qəbirüstü abidələr erməni vandalizminə məruz qalıb. 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Silahlı Qüvvələri işğal altında olan torpaqlarımızı, o cümlədən Şuşanı azad edərək Türk dünyasına möhtəşəm Zəfər yaşatdı.

Bu gün Şuşa və bütün Qarabağ öz intibah dövrünü yaşayır. Qələbədən qısa müddət keçməsinə baxmayaraq, şəhər və kəndlərimizin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə intensiv işlər aparılır. Şuşa şəhərinin tarixi-mədəni siması da bərpa edilir, yenidən mədəni həyat qaydır. Bərpa olunmuş məscidlərdə səslənən azan Şuşaya yenidən Azərbaycan mənəviyyatının qayıdışının rəmzidir.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Şuşada müxtəlif yerli və beynəlxalq mədəni tədbirlər təşkil olunur, mədəni irsimizin bərpası istiqamətində mühüm işlər həyata keçirilir. Əsaslı 1989-cu ildə qoyulan və işğal səbəbindən uzun illər keçirilməsi mümkün olmayan "Xarıbülbül" musiqi festivalı azad Şuşada artıq 3-cü ildir təşkil edilir. Vaxtilə

Sovet İttifaqı ölkələri kimi təmsil olunan qardaş türk respublikaları indi bu festivalda müstəqil dövlətlər kimi iştirak edirlər. Üç gün davam edən festival ümumtürk mədəniyyətinin təntənəsi oldu.

Adil Kərimli qeyd etdi ki, türk dövlətləri birliyinin möhkəmləndirilməsində mədəniyyətin başlıca rolu var. Bu faktı nəzərə alan Ümummilli lider Heydər Əliyevin TÜRKSOY-un yaradılmasında əvəzsiz xidmətləri olub. Türk dünyası birliyinin təmin olunması, mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi, türk dövlətlərinin integrasiyası, ortaq milli dəyərlər ətrafında birləşdirilməsi Heydər Əliyevin ən ümdə məqsədlərindən biri idi. Artıq 30 ildir fəaliyyət göstərən TÜRKSOY bu gün beynəlxalq aləmdə nüfuzlu təşkilata çevrilib. Qurum səmərəli fəaliyyəti ilə xalqlarımızın tarixi-mədəni köklərinə bağlı qalmasına və qarşılıqlı integrasiya proseslərində davamlı töhfələr verməkdədir.

Nazir onu da əlavə etdi ki, Şuşa şəhərinin 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Prezidentinin sərəncamına uyğun olaraq, geniş tədbirlər planı hazırlanıb. Bununla əlaqədar oktyabr ayına planlaşdırılan TÜRKSOY Mədəniyyət Nazirləri Daimi Şurasının

Qala-şəhərimizin qapısı dost ellərə həmişə açıq olacaq

“Şuşa – Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı” ilinin rəsmi açılış mərasimi keçirildi

iclası çərçivəsində Şuşada Birinci Türk Dünyası Mədəniyyət Forumunun keçirilməsi də nəzərdə tutulur: "Forum coğrafiyamızda mədəniyyət üçün çalışan bütün maraqlı tərəfləri bir araya gətirməyi və birgə mədəniyyətimizin inkişafına daha ciddi töhfə verməyi planlaşdırır. İnənirəm ki, Azərbaycanın bu təşəbbüsü həm həmkarlar, həm beynəlxalq tərəfindən dəstəklənəcək. Bu forum da XXI əsrin türk əsrinə çevrilməsi üçün mədəni əlaqələrin inkişafında yeni üfüqlər yaradacaq, bizim ən güclü ortaq platformalarımızdan birinə çevriləcək".

"Azərbaycanın şanlı Zəfəri Türk dünyasının qələbəsi və qururudur. Qəhrəman Azərbaycan xalqını bu Zəfər münasibətilə bir daha təbrik edirəm".

Şuşanın "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan olunmasından məmnuniyyət duyduqlarını dilə gətirən baş katib TÜRKSOY olaraq bu qədim və bənzərsiz şəhərin mədəni zənginliklərinin təbliğinə həmişə diqqət yetirəcəklərini bildirdi.

TDT-nin baş katibi Kumanıçbek Ömürəliyev Şuşanın "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan olunması münasibətilə tədbir iştirakçılarna təbriklərini çatdırdı və

bu qədim torpaqda olmağından məmnunluğunu ifadə etdi. Dedi ki, son illər həyata keçirilən müstəqil və qətiyyətli siyasət nəticəsində Azərbaycan beynəlxalq nüfuzunu daha da artırıb və regionun aparıcı dövlətlərindən birinə çevrilib: "Bildiyiniz kimi, bu il Azərbaycan xalqının Ulu öndəri Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyidir. Heydər Əliyev türk birliyinin yaranmasında müstəsna xidmətlər göstərib. Mən əminəm ki, bu gün Heydər Əliyevin ruhu şadıddır. Çünki 44 günlük Vətən müharibəsində Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad etdi. Azərbaycanın Zəfəri eyni zamanda türk birliyinin daha da güclənməsinə təkan verdi. Şuşanın "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" olması türk xalqlarının və dövlətlərinin daha da yaxınlaşmasına və bu qədim şəhərin geniş coğrafiyada tanınmasına rəvac verəcək".

TDT-nin keçdiyi yola nəzər salan baş katib ötən dövrdə türk dövlət başçıları tərəfindən tarixi qərarların qəbul edildiyini, qurumun şüradan beynəlxalq təşkilata çevrildiyini, nüfuzunun artdığını dedi. Bildirildi ki, Türkmənistan, Macarıstan və Şimali Kipr Türk Respublikası təşkilatı müşahidəçi üzv qəbul olunub. Təşkilat üzv ölkələr arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, göm-

rük və nəqliyyat sahəsində sadələşdirilmiş mexanizmlərin tətbiqi Azərbaycandan keçən Orta Dəhlizin əhəmiyyətini daha da artırır.

K.Ömürəliyev çıxışının sonunda bütün türkdilli xalqların yaradıcı simalarını "mədəniyyət paytaxtı" ili çərçivəsində Şuşada keçiriləcək tədbirlərdə yaxından iştirak etməyə çağırırdı.

Azərbaycanın Rusiyadakı səfəri, TÜRKSOY-un ilk baş katibi olmuş Xalq artisti Polad Bülbüloğlu təşkilatın yaranması və fəaliyyəti haqqında söz açdı. Türk dünyasından qonaqları ata yurdu Şuşada görməkdən şad olduğunu bildiren Po-

Açılış mərasimindən sonra qonaqlar Şuşa Yaradıcılıq Mərkəzində Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunan "Heydər Əliyev və Qarabağ" fotosərgisi və Yuxarı Gövhər ağa məscidinin mədrəsə binasında Mir Möhsün Nəvvab Qarabağının silah kolleksiyasının sərgisi ilə tanış oldular, şəhərin digər tarixi məkanları da ziyarət edildi.

Qeyd edək ki, TÜRKSOY-un "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" layihəsinin əsası 2010-cu ildə türkdilli ölkə başçılarının İstanbulda keçirilən sammitində qoyulub. Qərara əsasən, Türk dünyasından hər il bir şəhər "mədəniyyət paytaxtı" elan edilir.

lad Bülbüloğlu hazırkı mürəkkəb geosiyasi vəziyyətdə türk dövlətlərinin və xalqlarının daha da yaxınlaşmasının zərurətə çevrildiyini diqqətə çatdırdı, türk əməkdaşlıq təşkilatlarının bu istiqamətdəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdi.

Polad Bülbüloğlu çıxışını başa vurduqdan sonra uzun illərdir diller əzbərinə çevrilmiş "Gəl, ey şəhər" mahnısını ifa etdi. Yeni növrəşinə şahidlik etdiyimiz Şuşanın daha parlaq günlərinin çox yaxında olduğuna hər kəsi inandırان bu bənzərsiz nəğmə sürəkli alqışlarla qarşılandı.

Sonra Sultan Rəv mədəniyyət naziri Adil Kərimliyə, Prezidentin Şuşadakı xüsusi nümayəndəsi Aydın Kərimova, TDT-nin baş katibi Kumanıçbek Ömürəliyevə və Xalq artisti Polad Bülbüloğluna TÜRKSOY-un hədiyyələrini təqdim etdi.

"Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" olmuş şəhərlər haqqında videoçarx nümayiş olunduqdan sonra dost-qardaş ellərdən gəlmiş ifaçı və kollektivlərin iştirakı ilə konsert proqramı təqdim edildi.

Sonda Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Xalq yazıçısı Anar TÜRKSOY-un baş katibi Sultan Rəvə birliyin Bəxtiyar Vahabzadə mükafatını təqdim etdi.

Fariz Yunisli
Bakı-Şuşa-Bakı

Bakı Xoreografiya Akademiyasında (BXA) bakalavr, orta ixtisas təhsili və tam orta təhsil pillələrinin təşkilatçılığı ilə Ulu öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş növbəti konsert keçirilib. Tədbirdə BXA-nın rəhbərliyi, müəllim-tələbə və şagird heyəti iştirak edib.

Konsert proqramında akademiyanın tələbə və şagirdlərinin ifasında müxtəlif nömrə-

lərdən ibarət xalq-çalğı alətlərinin müşayiəti altında musiqi kompozisiyaları, Azərbaycan rəqsləri və balet əsərlərindən variasiyalar təqdim olunub.

V.Adıgözəlovun "Bayram" süitəsi, F.Mendelsonun "Quşlar", A.Qlazunovun "Pissikato", P.Çaykovskinin "Kukla", Q.Qarayevin "Yeddi gözəl" baletindən variasiya, F.Əmirovun "Çobanlar rəqsi", "Zamanın nəbzi", "Şən rəqs", "İgidlər rəqsi" və s. böyük maraqla qarşılanıb.

BXA-da daha bir yubiley konserti

Uşaq Filarmoniyasının Ulu öndərin 100 illiyinə musiqili töhfəsi

Azərbaycan Dövlət Uşaq Filarmoniyası mayın 15-də Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində yerləşən 292 nömrəli tam orta məktəbdə "El bilir ki, sən mənimsən" adlı konsert proqramı ilə çıxış edib.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr edilən konsert rayon İcra Hakimiyyəti və Azərbaycan Dövlət Uşaq Filarmoniyasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Əvvəlcə Ulu öndər Heydər Əliyevin, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından

keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Məktəbin direktoru Kamran İsalı tədbir haqqında ümumi məlumat verib.

Sonra Dövlət Uşaq Filarmoniyasının rəqs qrupları, solistləri rəngarəng musiqi nömrələri ilə çıxış ediblər. Proqramda Azərbaycanın və bir sıra xalqların mədəniyyət nümunələrindən ibarət rəqs kompozisiyaları, mahnılar təqdim olunub.

Sonda maraqlı konsert proqramına görə təşkilatçılara və iştirakçılara təşəkkür ifadə olunub.

Əməkdar artistin 60 illiyi monotamaşa ilə qeyd edilib

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında Əməkdar artist Mehriban Abdullayevanın 60 illik yubileyi "İstədiyim kimi yaşamışam" adlı monotamaşanın nümayişi ilə qeyd olunub.

Tamaşadan əvvəl trupp rəhbəri Ələsgər Muradxanlı aktrisanın zəngin yaradıcılıq fəaliyyətindən, 35 illik səhnə təcrübəsindən danışdı.

Yubilyarın sənət dostları – Əməkdar artistlər Şəfəq Əliyeva, Elşən Rüstəmov, aktrisa Sevinc Əziz ona xoş sözlərini bildirərək yeni uğurlar arzulayıblar.

Aktrisyaya Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin təbrik məktubu və hədiyyəsi, Gənc Tamaşaçıları Teatrının diplomu təqdim edilib.

Daha sonra Mehriban Abdullayevanın iştirakı ilə mərhum rejissor Xalq artisti Ağakəş Kazımovun quruluşunda hazırlanan "İstədiyim kimi yaşamışam" monotamaşası nümayiş olunub. Səhnə əsəri Amerika yazıçısı Frensis Skott Fitsceraldın həyat yoldaşı Zelda Fitsceraldın ağırlı həyatından bəhs edir.

Bərdə rayonunda da Ümummilli liderin yubileyi münasibətilə konsert keçirilib. Mədəniyyət Mərkəzinin özfəaliyyət kollektivi tərəfindən müxtəlif musiqi nömrələrini təqdim edilib.

Mingəçevir şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində "Ümummilli lider və Azərbaycan mədəniyyəti – 100" adlı fotosərgi təşkil edilib. Yevlax rayon şəhid Ə.Həsənov adına Malbinəsi kənd Uşaq musiqi məktəbi "Ulu öndər Heydər Əliyevin irsi milli sərvətimizdir" adlı tədbir təşkil edib.

Zərdab Rayon İcra Hakimiyyətinin dəstəyi, Zərdab şəhər Uşaq incəsənət məktəbi və rayon Gənclər və İdman İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə "Daima yaddaşlarda yaşayan lider" adlı konsert proqramı keçirilib.

Sumqayıt RMI-nin Xızı rayon nümayəndəliyi və rayon İcra Hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev Mərkəzində "Sən əbədi zirvəsən..." adlı tədbir keçirilib. Ulu öndərin müstəqil Azərbaycan dövlətinin hərtərəfli inkişafı, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması istiqamətində gördüyü işlərdən bəhs edilib. Sonra Xızı rayon Heydər Əliyev parkında konsert proqramı təqdim olunub.

RMI-nin Qubadlı rayon nümayəndəliyinin təşkilatçılığı, rayon İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü ilə Ulu öndərin 100 illik yubileyinə həsr olunan "Əbədiyyətdə doğan günəş" adlı konsert keçirilib.

Lənkəran şəhər Mədəniyyət Mərkəzində "Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik irsi milli sərvətimizdir" mövzusunda konfrans keçirilib. Çıxışlarda dahi siyasətçinin hakimiyyətdə olduğu dövrdə Lənkəranla bağlı gördüyü işlərdən danışılıb. Ulu öndərin həyatı və siyasi fəaliyyətinə həsr olunan film nümayiş etdirilib.

Kürdəmir rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti – 100" adlı sərgi açılıb. Sərgidə Ulu öndərin Azərbaycan mədəniyyətinə, incəsənətinə, milli musiqimizə qayğısını, sovet dövründə və müstəqillik dövründə mədəniyyətə həsr edilmiş tədbirlərdə iştirakını, görkəmli mədəniyyət xadimləri ilə görüşlərini əks etdirən 100 tarixi foto nümayiş olunub.

İsmayilli rayon Heydər Əliyev Mərkəzi, rayon MKS, Heydər Əliyev adına Mədəniyyət Mərkəzi və Mədəniyyət İşçiləri Həmkarlar İttifaqı İsmayilli rayon komitəsinin birgə təşkilatçılığı ilə bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib. Müsabiqədə həvəskar qiraətçilər tərəfindən Ulu öndərə həsr olunmuş şeirlər səsləndirilib.

“Sən əbədi zirvəsən...”

Bölgələrdə “Heydər Əliyev İli” tədbirləri davam edir

Cəbrayıl rayon MKS və Böyük Mərcanlı kənd Uşaq incəsənət məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə "Tariximizdə və tələmimizdə yaşayan insan" adlı konsert keçirilib.

Salyan Dövlət Rəsm Qalereyası və "Murad" Əlillər İctimai Birliyinin birgə təşkilatçılığı ilə rəsm və əl işlərindən ibarət "Ulu sərkərdə, ulu öndər" adlı sərgi açılıb.

Masallı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində keçirilən konfransda Ümummilli liderin tarixi xidmətlərindən söz açılıb. Konfrans Heydər Əliyevin həyatı və siyasi fəaliyyətinə həsr olunan "Əsrin adamı" sənədli filminin izlənilməsi ilə yekunlaşıb.

Ağstafa RMI tərəfindən "Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti" mövzusunda tədbir keçirilib. İdarə rəisi Nurəddin Mehdiyev və digər çıxış edənlər Ümummilli liderin mədəniyyətimizin inkişafını həmişə diqqət mərkəzində saxladığını bildiriblər. Bədii hissədə Ulu öndərin sevdidi musiqilər, xalq mahnıları, bəstəkarların Heydər Əliyevə həsr etdiyi mahnılar ifa edilib.

Tovuz rayon Azərbaycan Aşıq Sənəti Dövlət Muzeyi və Aşıq Ə.Rzayev adına Uşaq musiqi məktəbinin təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə məktəbin "Arzular"

uşaq xorunun üzvləri Heydər Əliyevə həsr olunmuş şeirlər söyləyib, "Ey Vətən" mahnısını ifa edib.

təbinin şagirdləri "Azərbaycan xalqının dahi lideri" mövzusunda bədii kompozisiya ilə çıxış ediblər.

Gəncə şəhər Mədəniyyət Mərkəzi

Sabirabad şəhər Ü.Hacıbəyli adına Uşaq musiqi məktəbində "Xalqın oğlu" adlı tədbir keçirilib. Məktəbin şagirdləri müxtəlif mahnı və rəqslər təqdim ediblər.

Şirvan Dövlət Rəsm Qalereyası tərəfindən Heydər Əliyevin 100 illiyi münasibətilə sərgi təşkil olunub. Qalereyanın dərək üzvlərinin əsərlərindən ibarət olan sərgidə 50-dək rəsm və əl işi yer alıb.

Gəncə şəhər Heydər Əliyev Mərkəzi və şəhər MKS-nin 16 nömrəli kitabxana filialının birgə təşkilatçılığı ilə "Xalqına, Vətəninə vurğun böyük azərbaycanlı – Heydər Əliyev" mövzusunda tədbir keçirilib. Göygöl rayon 8 Mart ümumi orta məktəbi

kəzi və filiallarının birgə təşkilatçılığı ilə Ulu öndərin 100 illiyinə həsr olunan tədbir keçirilib. Ulu öndərə, Vətənə həsr edilmiş şeirlər söylənilib.

Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və rayon Qarayeri qəsəbə Uşaq musiqi məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə "Məşəl kimi yanan ürək" adlı konsert proqramı keçirilib və Ulu öndərə həsr olunmuş mahnılar ifa edilib.

Şəki şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində dahi siyasətçinin həyat və siyasi fəaliyyətini əks etdirən, nadir fotoşkillərdən ibarət sərgi təşkil edilib.

Oğuz rayon Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən rayonun Zərifə Əliyeva adına istirahət parkında

"Heydər Əliyev – xalqın sönməyən günəşi" adlı tədbir keçirilib. Oğuz rayon Mədəniyyət Mərkəzi, rayon Uşaq musiqi məktəbinin yaradıcı kollektivi Ulu öndərə, müstəqil Azərbaycana həsr olunan vətənpərvər ruhlu mahnılar səsləndirib, rəqslər təqdim ediblər.

Gədəbəy rayon Slavyanka kənd Uşaq musiqi məktəbində keçirilən tədbirdə Heydər Əliyevin Azərbaycan mədəniyyətinə göstərdiyi diqqət və qayğı ilə bağlı maruzələr dinlənilib. Daha sonra uşaqların ifasında rəngarəng musiqi nümunələri səsləndirilib.

B.Səfəroğlu adına Quba rayon Mədəniyyət Mərkəzinin Zərdabi qəsəbə Folklor evi və rayon MKS-nin Zərdabi qəsəbə kitabxana filialının birgə təşkilatçılığı ilə "Sən elə bir zirvəsən..." adlı tədbir keçirilib. Tədbir çərçivəsində vətənpərvərlik mövzusunda musiqilər səsləndirilib, kitab-

lar və əl işlərindən ibarət sərgilər nümayiş olunub.

Ağcabədi şəhər Uşaq musiqi məktəbinin kollektivi Ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi münasibətilə N saylı hərbi hissədə konsert proqramı ilə çıxış edib.

Ağdam rayon Güllücə kənd Uşaq musiqi məktəbində keçirilən "Mədəniyyətə bağlı ömür" adlı tədbirdə Ulu öndərə həsr olunmuş "Əsrin adamı" sənədli filmi nümayiş olunub.

Hazırladı: N.Məmmədli

“Qoy meh sığallasın telini sənin...”

Beylaqanda Seyran Səxavəllə görüş keçirilib

Kürdəmir RMI-nin tabe müəssisələrində iş planına uyğun olaraq tanınmış mədəniyyət, sənət adamları, şair və yazıçılarla görüşlər davam etdirilir.

Beyleqan Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, yazıçı, şair Seyran Səxavəllə görüş keçirilib. Görüşdə mədəniyyət və təhsil işçiləri, ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Tədbirdə Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafına qayğısından, şair və yazıçılara daimi diqqət göstərməsindən söhbət açılıb.

Millət vəkili, yazıçı Aqil Abbas qələm dostu Seyran Səxavətin yaradıcılığı haqqında ətraflı məlumat verib, əsərlərinin oxucusuna açıldığını mənavi keyfiyyətlər barədə bəhs edib.

Yazıçı oxucuların suallarını cavablandırıb, görüşün təşkilatçılarına və iştirakçılara təşəkkürünü bildirib.

Naxçıvanda UIF-nin I mərhələsinə yekun vurulub

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi və Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkil etdiyi Uşaq İncəsənət Festivalının birinci mərhələsinə Naxçıvanda yekun vurulub.

Festivala Naxçıvan MR üzrə 489 nəfər uşaq iştirakçı. İştirakçılar 19 nominasiya üzrə istedadlarını nümayiş etdiriblər. Seçim mərhələsində fərdi nominasiyalar üzrə 34 nəfər, kollektiv nominasiyalar üzrə 6 kollektiv müxtəlif səbəblərdən festivala qatılmayıb.

Xatırladaq ki, ümumilikdə 21 nominasiya üzrə keçirilən festivalın birinci mərhələsi aprel-iyun aylarını əhatə edir. Artıq bir neçə bölgədə birinci mərhələ başa çatıb.

Xalq artisti şabranlı sənətsevərlərlə görüşüb

Xaçmaz RMI-nin təşəbbüsü ilə tanınmış teatr və kino aktyoru Xalq artisti, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü Məmmədsəfa Qasimovun şabranlı sənətsevərlərlə görüşü keçirilib.

"Heydər Əliyev İli" çərçivəsində və milli teatrımızın 150 illiyi münasibətilə gerçəkləşən görüşdən əvvəl Ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət edilib.

Şabran Mədəniyyət Sarayında keçirilən görüşdə M.Qasimovun baş rolda çəkildiyi "Dolu" filmindən bir hissə nümayiş olunub, sənətkarın həyat və fəaliyyəti barədə məlumat verilib.

Xalq artisti sənətin çətinliklərindən, müasir gənclərin aktor peşəsinə münasibətindən, Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində pedaqoji fəaliyyətindən bəhs edib.

Şabran Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini İlkin Ağayev, Xaçmaz RMI-nin rəisi vəzifəsini icra edən Fərid Musayev, Yazıçılar Birliyi Şabran bölməsinin rəhbəri Aydın Tağıyev çıxış edərək ölkəmizdə incəsənət sahəsinin inkişafı və tanınmış aktyorun sənət yolu barədə danışılıb.

Şairə Aybəniz Əlyarın Xalq artistinə həsr etdiyi şeiri səslən-

dirilib, sənətkarın kinoda canlandırdığı obrazlar haqqında söhbət açılıb, filmlərdən fraqmentlər nümayiş etdirilib.

Sonda aktyor tamaşaçıların suallarını cavablandırıb. Xalq artistinə üzərində portreti toxunmuş xalça hədiyyə edilib.

Müsabiqə, sərgi, anım tədbiri...

adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə Əmirtürbə kənd ümumi orta məktəbinin VII sinif şagirdləri iştirak ediblər.

Qazax Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində uşaq strategiyası ilə bağlı Dövlət proqramına (2020-2030-cu illər) uyğun olaraq, "Uşaqlar bizim gələcəyimizdir" adlı tədbir keçirilib. Çıxış edənlər gələcəyimizə olan uşaqlara qayğı ilə yanaşmağın hər kəsin mənavi borcu olduğunu bildirib, dövlət tərəfindən uşaqlara göstərilən xüsusi qayğı və diqqətdən danışılıb.

Ucar Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi tərəfindən həyata keçirilən "Muzey sizin bir addım-

lığınızda" layihəsi çərçivəsində növbəti sərgi təşkil edilib. A.Abdullayev adına Alpi kənd tam orta məktəbində gerçəkləşən sərgidə muzeyin əsas fondunda saxlanılan misgərlik, dekorativ-tətbiqi sənət nümunələri, etnoqrafik əşyalar nümayiş etdirilib.

Daşkəsən rayon Mədəniyyət Mərkəzi və MKS-nin birgə təşkilatçılığı ilə "Uşaqların zərərli informasiyalardan qorunması haqqında" tədbir keçirilib. Qeyd olunub ki, hər bir valideyn bu mühüm məsələni diqqətdə saxlamalı, övladlarının alt şüuruna hansı informasiyanın ötürülməsinin fərqi olmalıdır.

Lənkəran teatrında müqəssir axtarışı

Lənkəran Dövlət Dram Teatrında Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin "Kimdir müqəssir?" vodevilinin motivi əsasında "Müqəssir" tamaşasının məşqləri davam etdirilir. Mistik komediya janrında olan səhnə əsərinə B.Şu-kin adına Moskva Teatr İnstitutunun məzununu, Azərbaycan Akademik Rus Dram Teatrının aktyoru Abdulla Əlsədli quruluş verir.

Rejissor səhnələşdirmə müəllifi kimi Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin pyesində Mixail Bulqakovun "Master və Marqarita" romanı ilə uzlaşmalar aşkarlamaqla səhnə əsərinə in-

tertekstuallıq (Haqverdiyevin qəhrəmanı Elçi ilə Bulqakovun qəhrəmanı Voland arasında assosiasiya, bir simada cəmləşən Mələk və İblis obrazları, xalçada təsvir olunan Pişik Begemot və s.) gətirib. Hadisələr isə kinostudiyanın montaj otağında gecəyarısı cərəyan edir. Səhnələr sanki kəsmə-montaj üslubunda bir-birlərinə birləşdirilir.

Fərqli üslublu tamaşanın quruluşçu rəssamı Tərlan Sadıqov, musiqi tərtibatçısı Azər Hacıəsgərlidir. Elçi rolunu Xalq artisti Qabil Quliyev, Qadın obrazını Güler Kərimova və Ayşən Əsədova, Kişi obrazını Saleh Əzim-

zadə, Pişik Begemot rolunu Nizami Qurbanov canlandırır.

Premyera iyun ayının sonlarına nəzərdə tutulub.

Teatr içində teatr, tamaşa içində tamaşa – Otellonu necə dəyişməli?

Akademik Rus Dram Teatrında Elçinin yeni əsərinin premiyerası

Reallıq və təxəyyül arasında sərhəd harada silinir? Səhnə işıqları sönəndən və pərdə enəndən sonra aktyorlar nə hiss edirlər? Bir aktyor üçün eyni rolü illər boyu oynamaq nə deməkdir?

Bu kimi suallara Xalq yazıçısı Elçinin Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrında səhnəyə qoyulmuş "Otellonu dəyişmək" pyesində cavab axtarılır. İlk tamaşa mayın 13-də, müəllifin 80 illik yubileyi münasibətilə təqdim edilib. Anşlaqla keçən premiyerada müəlliflə bərabər tanınmış ictimaiyyət, mədəniyyət, ədəbiyyat, elm xadimləri, sənətseverlər iştirak edirdilər.

Tamaşadan öncə səhnəyə çıxan Akademik Rus Dram Teatrının baş rejissoru Xalq artisti Aleksandr Şarovski yubilyarı

təbrik etdi. Baş rejissor teatrın uzun illərdir Elçinlə səmərəli yaradıcılıq əməkdaşlığı etdiyini bildirdi və onun bu səhnədə tamaşaya qoyulan əsərlərini ("Salam, mən sizin dayınızam", "Mənim ərim dəlidir", "Teleskop", "Şekspir", "Sənətkarın taleyi" və s.) diqqətə çatdırdı.

Xalq yazıçısı, publisist Elmira Axundova çıxış edərək Elçinin yaradıcılıq yoluna qısa nəzər saldı, onun nəsr əsərləri ilə, eləcə də son otuz ildə dramaturq kimi məhsuldar yaradıcılığı ilə Azərbaycan ədəbiyyatına, teatr sənətinə töhfələrindən bəhs etdi, yubilyara ən xoş arzularını çatdırdı.

"Otellonu dəyişmək" – teatr içində teatr, tamaşa içində tamaşa, aktyor obrazlarında aktyorlardır... Məşhur artist Qəmərlı (Xalq artisti Məbud Məhərrəmov) 16 ildir fasiləsiz olaraq Şekspirin "Otello"sunda baş rolda səhnəyə çıxıb və indi 500-cü tamaşaya hazırlaşır. Onun üçün gerçəklik və oyun, səhnə və real həyat arasında sərhədlər çoxdan yox olub.

Onun üçün teatrdan, səhnədən başqa heç nə, şəxsi həyat da yoxdur və özünü bütünlüklə bu aləmə verib. Onun üçün məhəbbət də yalnız səhnədəki Dezdemonadır. İndiyədək səhnədə tərəf-müqabil olduğu beş Dezdemona dəyişib, o isə Otello kimi dəyişməz olaraq qalır. Qəmərlı hətta tərəf-müqabilələrinin adlarını belə xatırlamır, onların hamısı onun üçün sadəcə, Şekspirin qəhrəmanlarıdır. Artıq otuzuncu dəfə onunla birgə səhnəyə çıxacaq "beşinci Dezdemona" (Əməkdar artist Natəvan Hacıyeva) isə hələ bu teatra gəlməzdən əvvəl, tələbək vaxtından Qəmərlıyə aşiqdir, amma o bunu görmür...

Xalq artisti Lyudmila Duxovnaya, Əməkdar artistlər Salman Bayramov, İnnə İmranova, aktyorlar Yarroslav Trifonov, Gövhər Şabanova və başqalarının da rol aldığı tamaşanın quruluşçu rejissoru və musiqi tərtibatçısı İlqar Səfat, quruluşçu rəssamı Umay Həsənova, dekor üzrə rəssamı Əməkdar mədəniyyət işçisi Aleksandr Fyodorov, geyim üzrə rəssamı Səmrə Axundova, xoreoqrafı Raulya Türkkandırı.

olunmuş filmə Xalq rəssamının yaradıcılığının ideya-bədii xüsusiyyətlərindən bəhs edilir. Filmə Tahir Salahov, Maral Rəhmanzadə, Əfrasiyab Vəkilov, Qırıqi Anisimov və Mark Bernşteyn kimi tanınmış simalar Səttar Bəhlulzadə sənəti haqqında düşüncələrini paylaşılıb. Filmin ssenari müəllifi Azər Abdulla, rejissoru D.İmanov, operatoru Rafiq Quliyev, bəstəkarı Cavanşir Quliyevdir.

Filmin nümayişindən sonra rejissorun həyat yoldaşı Firuzə İmanova D.İmanovun "Sumqayıtın əks-sədası" filminin çəkilişləri zamanı Ümummilli lider Heydər Əliyevlə görüşünü, "Rəşid Behbudov" filminin ərsəyə gəlməsindən danışıb. O, tədbirin təşkilatçılarna və iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi.

Qeyd edək ki, Davud Hüseyn oğlu İmanov 20 may 1945-ci ildə Qazaxıstanın Akmolla rayonunda anadan olub. Onun da ailəsi 37-ci ilin repressiya dalğasının Xəzərinə o tayına apardığı minlərlə insandan idi. Stalinin ölümündən (1953) sonra sürgün olunanlara öz yurd-yuvalarına dönmələrinə icazə verilir. D.İmanovun ailəsi də 1957-ci ildə bəraət alaraq Azərbaycana qayıdır və Sumqayıtda məskunlaşır. Rejissor 20 sentyabr 2002-ci ildə vəfat edib.

Lalə Azəri

"Sənədli kino salnaməsi"ndə Davud İmanov xatırlandı

Azərbaycan kinosunun 125 illiyi və "Azərbaycan-film" kinostudiyasının 100 illiyi münasibətilə mayın 12-də Dövlət Film Fondunda "Azərbaycan sənədli kino salnaməsi" adlı silsilə retrospektiv baxış çərçivəsində növbəti tədbir keçirildi. Budəfəki tədbir kinorejissor Davud İmanovun yaradıcılığına həsr olunmuşdu.

Tədbiri giriş sözü ilə Dövlət Film Fondunun direktoru Əməkdar incəsənət xadimi Cəmil Quliyev açaraq Davud İmanovla Ümumittifaq Dövlət Kinematografiya İnstitutunda birlikdə təhsil aldığı illəri, onun lentə aldığı bədii və sənədli filmləri xatırladı, rejissoru vətənpərvər və intellektual insan kimi xarakterizə etdi. Bildirdi ki, Davud İmanov 1984-cü ildə Ümumittifaq Dövlət Kinematografiya İnstitutunun Rejissorluq fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. Həmin ildən 1994-cü ilədək "Azərbaycan-film" kinostudiyasında kinorejissor işləyib. O, kinorejissor kimi fəaliyyət göstərdiyi zamanlarda

bir çox sənədli və publisistik filmlər lentə alıb. Lentə aldığı "Rəşid Behbudov", "Səttar Bəhlulzadə", "Lyudmila Qurçenko – artistlik sənəti" və s. sənədli, "Afroditanın qolları" qısametrajlı bədii, "Dənizçi ürəyi", "Həmi bir nəfər üçün", "Kölgədə 40 dərəcə isti" və s. bədii filmləri maraqla qarşılanıb. Onun Bakıya və bakılılara həsr etdiyi tammetrajlı "Zirzəmi"

D.İmanov 1995-ci ildən 2002-ci ilə qədər Rusiyanın "Mir" tele-radio kompaniyasının Azərbaycan bölməsinə rəhbərlik edib. O, "Sumqayıtın əks-sədası" sənədli filmində Sumqayıt hadisələrinin baş verməsində birbaşa müqəssir olan Sovet İttifaqı rəhbərlərindən ifadələr almaqla hadisənin əsl mahiyyətini ictimaiyyətə çatdırıb.

bədii filmi Azərbaycan kinosunda layiqli yer tutub. "Mozalan" kinojurnalı rejissorun yaradıcılığında xüsusi yer tutur.

Daha sonra D.İmanovun 1989-cu ildə çəkdiyi "Səttar Bəhlulzadə" filmi təqdim olundu. "Yaddaş" yaradıcılıq birliyində istehsal

BMA-da Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunmuş musiqi axşamı

Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasında (BMA) Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illiyi ilə bağlı konsert təşkil edilib.

Konsertdə əvvəlcə İxtisas fortepiano kafedrasının dosenti Sevdə Məmmədli Ulu öndərə həsr etdiyi "Yaşayır Heydər ata!" (söz: Mirkazım Seyidov) əsərini ifa edib.

Sonra kafedranın əməkdaşları – Əməkdar müəllimləri Arzu Məmmədova, Kəmalə Mirbabayeva, Fəridə Sultanova, Lalə Cəfərova, dosent Nərgiz Salmanlı, baş müəllimlər Könül Axundova, Zərif Kərimova, eləcə də beynəlxalq müsabiqələr laureatı Ülviyyə Kazımova və Tamerlan Baxşiyev (zərb alətləri), Fəxrü Dünyamalıyev (saksofon) çıxış ediblər.

Konsert proqramında Üzeyir Hacıbəylinin "Sənsiz", Cahangir Cahangirovun "Azad" operasından "Çahargah", Aleksandr Tsfasmanın "Mənim sevgilim", Lalə Cəfərovanın "Bir Xəzər əfsanəsi" baletindən "Vida səhnesi", "Toy səhnesi", "Adajio" və "Rəqs", "İspansayağı", Zərif Kərimovanın "Zəng", Alfred Şnitkenin "Qoqol" süitasından fraqment ("Portret"), Henri Mançininin "Tiffani ilə səhər yeməyi" filmindən "Ay çayı" ("Moon river") əsərləri təqdim olunub. Konsert proqramı böyük maraqla qarşılanıb.

"Çəhrayı – Qara"

YARAT Müasir İncəsənət Məkanında qrup sərgisi açılacaq

Mayın 19-da Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə YARAT Müasir İncəsənət Məkanında "Çəhrayı – Qara" adlı qrup sərgisi açılacaq.

YARAT-dan verilən məlumata görə, XX-XXI əsrlər Azərbaycan Rəngkarlığı Muzeyində təşkil olunacaq sərgidə Əzim Əzimzadə, Fərhad Xəlilov, Toğrul Nərimanbəyov, Ağə Mehdiyev, Altay Hacıyev, Bəyim Hacıyeva, Hüseyn Haqverdiyev, Fazil Nəcəfov, Elmira Hüseynova, Ələkbər Rzaquliyev, Əli Verdiyev, Rəsim Babayev və Elmira Şahtaxtinskaya kimi ustad sənətkarların rəngkarlıq, qrafika və heykəltəraşlıq əsərləri ilə yanaşı, yeni nəsil rəssamlar – Soltan Soltanlı, Şahnaz Ağayeva, İslam Həsənzadə, Erkin Ələkbərlı, Aqil Abdullayev və Vüsal Rəhimin rəngkarlıq, qrafika, heykəl, instalyasiya, video və performans əsərləri nümayiş olunacaq.

"Çəhrayı – Qara" sərgisi güclü Azərbaycan qadını haqqında hekayədir. O, dövrün dəyişməsinə baxmayaraq, tarixin hər kəsində öz yerini, əksini tapır. Sərgi qadına qarşı cəmiyyətdəki stereotip, məhdudiyyət və çətinliklərə

rəğmən, onun mühüm rolunu vurğulayır. Bununla yanaşı, ekspozisiya təkcə bugünkü cəmiyyətimizdə deyil, həmçinin əsrlər boyu qadına olan münasibəti, onun statusunu, təsir və gücünü, o cümlədən üzələdiyi problemləri nəql edir. Sərgi illər ərzində sənətkarların prizmasından ötürülən cinsiyyət haqqında bir mesajdır. O, tamaşaçılara müxtəlif dövrlərdə cinsin necə qəbul edildiyini düşünməyə imkan yaradır. Cinsi mənsubiyyətin mürəkkəblikləri və nüansları təsviri sənətimizdə bir çox heykəltəraşlıq və rəngkarlıq əsərlərində daima əks olunub.

Sərginin ekspozisiyasına Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası, AMEA Arxeologiya, Etnoqrafiya və Antropologiya İnstitutu, eləcə də Elnur Babayev və Vüsal Rəhimin kolleksiyalarında saxlanılan əsərlər daxil edilib.

"Çəhrayı – Qara" qrup sərgisi sentyabrın 24-dək davam edəcək.

"Heydər Əliyev ili"

Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindən artıq dövrdə, doğma xalqının taleyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqcıl səviyyədə təşkil sahəsində də müstəsna xidmətlər göstərib.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O, hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikəsindən seçdiyimiz məqamları "Heydər Əliyev ili"nə töhfə olaraq diqqətinizə təqdim edirik...

İllərin xronikəsindən (33)

1982-ci il 29 iyul

Azərbaycan KP MK-nın Birinci katibi Heydər Əliyev Şuşada Vaqif poeziya günlərində iştirak edib. Poeziya günləri ilə bağlı təşəbbüs 1982-ci ilin yanvarında Şuşada görkəmli şair Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin açılışı zamanı irəli sürülmüş və Heydər Əliyev təşəbbüsü dəstəkləmişdi. Vaqifin məqbərəsi önündə təşkil edilən poeziya festivalını Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı İdarə heyətinin birinci katibi İsmayıl Şıxlı açdı. Şair və yazıçılar çıxış ediblər, şeirlər, musiqi parçaları səslənib.

Həmin gün Heydər Əliyev Şuşada klassik Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi Xurşidbanu Natəvanın abidəsindən açılışını edib. Tunc büst (heykəltəraş Əməkdar incəsənət xadimi Həyat Abdullayeva, arxitektor Zeynəb Quliyeva) şairənin adını daşıyan bağda qoyulub (1992-ci ildə ermənilər Şuşanı işğal edəndən sonra "güllələnmiş abidə" kimi tarixə düşən Natəvanın büstü 2021-ci ildə yenidən azad Şuşada qərar tutub).

Heydər Əliyev Şuşada daha bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun evini – xatirə muzeyini də ziyarət edib. Həmin gün buradakı ekspozisiya yeni foto sənədləri ilə zənginləşib. Heydər Əliyev muzeyin ekspozisiyası və yenidən qurulması layihəsi ilə tanış olduqdan sonra burada bəstəkarın xatirə kompleksini yaratmağın vacib olduğunu qeyd edib. Bildirib ki, kompleks Üzeyir Hacıbəyovun yaradıcılığını, milli musiqi mədəniyyətini təbliğ edən mərkəzlərdən birinə çevriləkdir. Bu iş Üzeyir Hacıbəyovun yüzilliyinin təntənə ilə qeyd ediləcəyi 1985-ci ilədək başa çatdırılmalıdır.

Tarix-memariq qoruğu daha edilməmiş Şuşanın görməli yerlərini gəzən Heydər Əliyev deyib: *"Dünyaya gözəl şairlər və musiqiçilər bəxş etmiş şəhərin bütün gözəlliyini, özünəməxsus təkrarsız görkəmini qoruyub saxlamaq çox vacibdir. Elə etmək lazımdır ki, onun yeni tikintiləri qədim binalarla üzvi surətdə vəhdət yaratsın..."*.

1982-ci il 30 iyul

Sov.İKP MK Siyasi Bürosu üzvlüyünə namizəd, Azərbaycan KP MK-nın Birinci katibi Heydər Əliyev Stepanakert (Xankəndi – red.) şəhərində Dağlıq Qarabağ Vilayət Partiya Komitəsində vilayətin rəhbər şəxsləri ilə görüş keçirib. Görüşdə çıxış edən Heydər Əliyev vilayətdə sənaye, kənd təsərrüfatı və digər sahələrlə yanaşı, mədəni-maarif işinin daha da yaxşılaşdırılması barədə də tapşırıqlar verib.

Həmin gün Xankəndi şəhərində Azərbaycan yaradıcılıq ittifaqlarının idarə heyətlərinin birləşmiş səyyar plenumu keçirilib. SSRİ-nin yaranmasının 60 illiyinə həsr olunan plenumda Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı İdarə heyətinin sədri Mirzə İbrahimov, Bəstəkarlar İttifaqı İdarə heyətinin birinci katibi Rəuf Hacıyev, Rəssamlar İttifaqının sədri Yusif Hüseynov, Azərbaycan Kinematografçılar İttifaqı İdarə heyətinin birinci katibi Rüstəm İbrahimbəyov hesabatla çıxış ediblər.

Heydər Əliyev plenumda nitq söyləyib. *"...Bu ilin əvvəllərində Azərbaycanın ədəbiyyat, incəsənət və elm xadimlərinin böyük bir qrupu Dağlıq Qarabağda olmuşdur. O undulmaz görüşlər vilayətin ictimai-siyasi və mədəni həyatında mühüm hadisə olmuş, xalqların dostluğunun daha da möhkəmlənməsində müsbət rol oynamışdır. Bu gün isə SSRİ-nin təşkilinin 60 illiyi münasibətilə muxtar vilayətdə Azərbaycanın yaradıcılıq ittifaqları idarə heyətlərinin birləşmiş səyyar plenumu keçirilir. ...Biz şübhə etmirik ki, yaradıcılıq ittifaqları idarə heyətlərinin Azərbaycanın gözəl guşələrindən birində — qədim Qarabağ torpağında keçirilən birləşmiş plenumu Azərbaycanın mədəniyyət xadimlərinin yeni zirvələrə çatmaq üçün daha geniş səfərbərliyə alınmasında mühüm rol oynayacaq..."*

"Bu ilin əvvəllərində biz sizinlə birlikdə Şuşada Azərbaycan xalqının şanlı oğlu Molla Pənah Vaqifin görkəmli xidmətlərini əbdləşdirən məqbərə açmışıq. İndi isə böyük şair və mütəfəkkirə həsr edilən poeziya bayramı açılır. Mənə elə gəlir ki, Vaqif poeziyası günləri ənənəyə çevriləcək və respublikamızın mənəvi həyatının zənginləşməsinə layiqli töhfə olacaq, ədəbiyyatımızın və xüsusən poeziyamızın daha da inkişafına, Azərbaycanın mədəniyyət xadimlərinin, bütün zəhmətkeşlərinin dostluğunun və beynəlmiləl əlaqələrinin möhkəmlənməsinə xidmət edəcəkdir. Ümidvarıq ki, respublika yaradıcılıq ittifaqları idarə heyətlərinin birləşmiş plenumunun keçirilməsi ideoloji işin səviyyəsinin daha da yüksəldilməsində, zəhmətkeşlərin öz qarşılarında duran vəzifələri müvəffəqiyyətlə yerinə yetirmək üçün səfərbərliyə alınmasında Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin partiya təşkilatına, mədəniyyət və elm xadimlərinə böyük kömək göstərəcəkdir..."

Plenumdan sonra Heydər Əliyev M.Qorki adına Stepanakert Dövlət Dram Teatrının binası qarşısında teatrın bir qrup işçisi ilə söhbət edib, teatrın yarıməsli yubileyi və "Şərəf Nişanı" ordeni ilə təltif edilməsi münasibətilə kollektiv təbriklərini çatdırdı.

Ədəbiyyat, mədəniyyət xadimlərinin yaradıcı fəaliyyətinə dövlət tərəfindən yüksək qiymət verilir.

1982-ci il 17 avqust

SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə sovet ədəbiyyatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə və 70 illiyi ilə əlaqədar olaraq şair Mirvarid Dildəzi "Qırmızı Əmək Bayrağı" ordeni ilə təltif edilib.

1982-ci il 19 avqust

SSRİ Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı ilə sovet musiqi sənətinin inkişafında görkəmli xidmətlərinə görə və 70 illiyi ilə əlaqədar olaraq SSRİ Xalq artisti Niyazi Tağızadə-Hacıbəyova Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adı verilib.

Hazırladı: V.Orxan
(davamı var)

Mədəniyyət evinin binasına daxil olanda içəridəki qələbəliyi görüb xeyli sevindim. Qapıda məni Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının üz-gözündən təbəssüm heç vaxt əskik olmayan direktoru Əməkdar mədəniyyət işçisi Faiq Qardaşov qarşıladı. Teatr bu gün qonaq-qaralı idi. Bakıdan həmkarları gəlmişdi. Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrı. Qonaq-sever qusarlılar tamaşanın başlamasına yarım saatdan da çox vaxt qalmasına rəğmən zalın qapısı önündə dayanmışdılar.

Vəziyyətdən məmnun teatr rəhbəri "Bizim tamaşaçılar çox sənətsevardır. Təkcə qonaq teatrların deyil, öz tamaşalarını da belə maraqla gözləyirlər", – deyib bayaqdan dialoqumuza izləyən yaşlı kişini göstərdi: "Bax, bu ağsaqqal heç bir tamaşamızı qaçırmır. Həmişə də həyatində əkib-becərdiyi gülləri dəstələyib gətirir".

Qırmızı, sarı zanbaqları sinəsinə sıxan kişi bir addım bizə tərəf gəldi, gül dəstəsini uzadıb "Qusara gələn zanbaqsız getməz", – dedi. Ardınca da "Özüm kimi uşaqlarım, indi də nəvələrim teatrı çox sevirlər. Aktyorları səhnədə görəndə bilirsiz necə həyacan keçirdim?! Az qalıram onlara qoşulub mən də səhnəyə çıxım. Düzdü, daha mənəndən keçib, indi səhnəyə çıxan yaşım deyil. Ona görə mən də hər tamaşadan sonra səhnəyə çıxıb aktyorlara gül verirəm", – deyib gülümsündü. Sonra da uşaqlara qoşulan nəvəsinin əlindən tutub yenicə açılan qapıdan içəri keçdi.

Teatrın tarixi, repertuarı haqqında məlumatlar verən Faiq müəllimlə birgə otaqları, məşq zalını, rekvizit və dərzisəxlrini dolaşdıq.

Direktor teatrın yaradıldığı gündən Mədəniyyət evinin binasında fəaliyyət göstərdiyini yada saldı. Bildirdi ki, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 3 iyul 1992-ci il tarixli qərarı və Mədəniyyət Nazirliyinin 26 iyul 1992-ci il tarixli əmri ilə yaradılan Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının rəsmi açılışı 3 aprel 1993-cü ildə olub. Yerli sənətseverlərlə ilk görüşə "Ezop" tamaşası ilə gələn teatr 30 ildən rayonun, ümumən bölgənin mədəni həyatında mühüm rol oynayır.

Teatr rəhbəri hazırda cari repertuarda 10-dan artıq tamaşanın olduğunu, həmçinin paralel olaraq böyüklər və uşaqlar üçün 3 tamaşanın məşqini getdiyini də əlavə etdi.

Bilavasitə yaradıcılıq məsələləri ilə bağlı sənət ocağının quruluşçu rejissoru Bağır Əhmədov

məlumat verdi: "Teatr yaranandan buradayam. Çalışırıq tamaşaçılarımızı maraqlı, rəngarəng səhnə işləri ilə sevdindək. Bölgələrdə əsas əyləncə, mədəni istirahət yerləri teatr-konsert müəssisələridir. Biz də işimizi, sənətimizi və tamaşaçılarımızı çox sevirik. Bildiyiniz kimi, bizdə aktyor truppası əsasən həvəskarlardan, qusarlı teatrseverlərdən ibarətdir. Onlar bacarıqları qədər bu işin öhdəsindən gəlməyə çalışırlar. Bir sıra tamaşalarda həm də aktyor kimi çıxış edirəm. Əsas problemimiz peşəkar aktyorlarla bağlıdır. Ümumən 90-cı illərdən bu yana nəzər salsaq, ümumilikdə mədəniyyət sahəsi üzrə alitəhsilli insanların sayı azalıb. İllərdir bu teatrda çalışanlar da yavaş-yavaş yaşa dolurlar. Axı, yeni nəsil gəlməli, teatr yaşamaqlıdır.

Bu mənada yenə ümidimiz daha çox həvəskarlarıdır. Yeni gələnlərə əvvəlcə kiçik rollar verir, bildiklərimizi öyrədirik. Əsasən səhnədə "bişirlər", ilk səhnə təcrübələrini tamaşaçı ilə birləşə ünsiyyətdə qazanırlar. Sözsüz, biz də təhsilli aktyorlarımızın gəlməsini istəyirik. İstərdik ki, teatrımızı yaşadaq, bundan sonra da xalqımız gəlib tamaşalarımıza baxsınlar".

Repertuara da toxunan rejissor daha çox klassik nümunələrə üstünlük verildiyini və qusarlı teatrseverlərin də məhz bu nümunələrə daha çox baxdıqlarını deyir: "Əsərləri həm Azərbaycan, həm də ləzgi dilində oynayırdı. Ən çox da ailə-məişət mövzusu, komediyalar, musiqili əsərlər maraqla qarşılanırdı. Qusarlı teatr həvəskarları dolğun dekorasiyası, özünəməxsus koloriti, musiqi və xoreoqrafik həlli olan nümunələrə xüsusilə maraqla baxırlar".

Foyədə yeni tamaşanın – M.F.Axundzadənin "Hekayəti-Molla İbrahimxəlil kimyagər"inin afişası önündə dayanan yubilyar – 65 yaşlı yenicə tamam olan aktyor Pırverdi Pırverdiyev diqqətimi cəlb elədi.

Uzaqdakı yaxın adamlar

Qusarda teatr sevdalıları ilə söhbət-təəssürat...

Ömrünün 20 ildən artıq dövrünü bu sənət ocağında keçirən aktyor ayaqüstü söhbətdə teatra gəlişindən oynadığı rollaradək keçən bu illərə qısa nəzər saldı: "Musiqiçiyəm, uşaqlıqdan sənətə marağım var idi. Zaman ötdükcə anladım ki, mən teatra bağlıyam. Hələ uşaq ikən kendimizdə – Düztahtırdəki mədəniyyət evində teatr dərnəyinin tamaşalarına baxardım. Orta məktəbdə oxuyurdum, "Məşədi İbad"da Qoçu Əsgər rolunu mənə tapşırdılar. Oynadım və ele o vaxtdan teatr havası başımda qaldı..."

Həmsöhbətimin çatılan qasları, ciddi görkəmi altındakı yumoru sezdiyimdən "Maşallah, elə Qoçu Əsgərə oxşarlığınız da var", – dedim. Qımışaraq "Mənim kimi onu da qocalanda görmüzüdə?", – deyib göz vurdurdu. Güldük, ətrafdakılar da bizə qoşuldular.

Sonra bütün qusarlılar kimi o da doğma yurdu və insanlarını öyməyə başladı: "Bayaq teatra marağımın necə yarandığını soruşursunuz. İnanın, buranın insanların teatra, musiqiyə, rəqsə, sənətə çox marağı var. Ona görə də əsasən musiqili əsərləri sevirlər. Daha çox komik rollar oynasam da, sənətdə ideallarım Məlik Dadaşov, Həsən Turabov olub. Bilirəm, elə indi də onları gözümlün önünə gətirib oynayıram. Bizim nəsil səhnəni, sənəti onlara, elə güdrətli sənətkarlara görə daha çox sevdi..."

Aktyor həmkarı, teatrın ilk tamaşasından səhnədən qopma-yən Həsərət Nəsrullayev onun

fikrini təsdiqlədi. Deyir biz o vaxtlar bölgə-paytaxt fərqi bil-məzdik. Bir amal vardı: teatr və onu yaşatmaq. Bu mənada biz də üzərimizə düşəni edib, rayonumuzda yaranan teatrı saxlamağa, yaşatmağa çalışdıq. Nə qədər nail olduq, bunu tamaşaçı deyər.

Bir qədər fərqli ovqata köklənən söhbətə davam edir: "Repertuardakı bütün tamaşalarda oynamışam. Aktyor üçün fərqi yoxdur, əsas rol olsun. Darıxıram səhnədə olmayanda, elə bilirəm nəinki başqasına, heç özüm-özümə də lazım deyiləm. Bilirəm, bəlkə də məni bu mənada yaxşı başa düşməz, hətta ürəyinizdə "Onsuz da əbədi heç nə yoxdur", – deyə bilərsiniz. Amma mənə teatr, səhnə əbədidir. Aktyorlar da bu həyatdan başqasına keçir, yaddaşlarda iz qoyurlar, rollarında yaşayırlar. Baxın, az qala mən bütün tamaşaçılarımı-zi tanıyıram, nəyə gülüb, nəyə kədərlənəcəklərini bilirəm. Əsas da sevgilərini hiss edirəm. Bizim tamaşaçılar səhnəyə heyranlıqla baxırlar. "Məşədi İbad"da Soltan bəy, "Arşın mal alan"da Rüstəm bəy ən sevdijim rollarımdı. Oyunla oxumaq, söz ilə musiqi bu çox sevdiyim iki səhnə əsəri-mi mənə daha doğma edir. Ümumən daha çox baş rollar oynamışam. Amma heç vaxt bunun iddiasında olmamışam. Arzulamırdım da sadə idi. Məsələn, aktyor təhsili almaq istəyirdim. Amma həyatdır da, ailə vəziyyətimə görə alınmadı. Aktyor üçün təhsil vacibdir axı. Amma arada həm

də özümə təsəlli verirəm ki, istedad, səhnə bacarığı fitrətən olur. 64 yaşa çatmışam. Yenə enerjim, yumor hissim məni tərk eləmir. Həyatı çox sevirəm. Ən çətin anda da gülməyi bacarıram".

Həzin notlarla bitən müsahibimlə sağollaşib təzəcə məşqdən çıxıb otaqlarına tələsən akt-risalara yaxınlaşırıam.

Hə, onu da deyim ki, bu teatrın özünəməxsus qaydaları var. Məsələn, tamaşa, məşq zamanı aktyorlar tərəf-müqabiləri ilə səhnədə birlikdə oynasalar da, zal və otaqlarda ayrı-ayrı otururlar. Yeni qadın aktyorların ayrı, kişi heyətin də ayrıca otaqları var. Bunu bildiyimdən, necə dəyərlər, həmcinslərimin yanına ürəklə gəldim. İçəri girəndə aralarında qızgın müzakirə gəldiyini gördüm.

Yarı azərbaycanca-yarı ləz-gicə bir-birlərinə mizanlar, rep-likalər barəsində nələrsə deyir-dilər.

Lalə Qurbanova 13 ildir bu teatrda çalışır. Gəldiyi gündən tamaşalarda baş rollarda oynayırdı. Repertuarın yükünü çəkən aktrisdadır. Teatra gec gəlsə də, çox iş görüb. Bunu da söhbət əsnasında bildim: "Teatra marağım müğənni olmaq kimi də-lisov arzusunun nəticəsidir. Eh, lap uşaqlıqdan müğənni olmaq istəyirdim. Anamın toy paltar-larını, dıkdaban ayaqqabılarını geyinib hündür bir yere çıxıb ürəklə mahnılar oxuyurdum. Elə bilirdim məni televizorda göstərəcəklər, adamlar hamısı baxıb tanıyaçaqlar. Ən ümdə uşaqlıq arzum olsa da, gerçək-

leşməsi üçün cəhd belə edə bil-mədim. Dövr, mühit, nə bilim, bəlkə də utancaqlığım mane ol-du. Neynək, müğənni olmasam da, aktrisa oldum, ölkədə ol-masam da, Qusarda tanındım, sevildim. Teatr mənə çox şey qazandırdı. Ən əsası da özümə inamımı..."

Növbəti müsahiblərim teatrın ali ixtisas təhsilli baş rəssamı Bədal Bədəlov və tərtibatçı rəs-samı Marina Mahmudovadır.

M.Mahmudova deyir ki, bizim əsas məqsədimiz tamaşaçının gözü-nə, könlünə xitab etməkdir. Paltarlardan adi butafora hər elementini yerində istifadə daha vacibdir. Tamaşaçının əsas diq-qəti aktyorda olmalıdır. Aktyor də səhnə əsəri, oyununu üzərində daha çox dayanmalıdır. Mədə-niyyət evində uyğunlaşdırılmış səhnəmizin elə də texniki im-kanları yoxdur. Deməli, başdan sona əsasən bir tərtibat həlli ve-rilir və o, mütləq çoxfunksiyalı olmalıdır.

Gənc baş rəssam təcrübə-li həmkarının fikrinə əlavə edir: "Üstəlik, biz tərtibat zamanı işiqləri, zalın səhnə ilə hündürlük məsafəsi və kulisin dərinliyini də işə qatırıq. İstənilən tərtibatı işıqsız təsəvvür etmək mümkün deyil".

Bu vəzifəyə yeni təyin olu-nan B.Bədəlov ilk tamaşasının – "Məlikməmməd"in eskizlərini göstərərək rəng seçimi və uşaqlar üçün maraqlı olacaq yeni vi-zual effektlərdən də bəhs edir.

Beləcə, qusarlı teatr sevdalı-ları ilə söhbətə olduğum müd-dətdə Bakıdan qonaq gələn teatrın kukla tamaşası da başa çatır. Mən də tamaşanın təəssü-ratı altında zaldan çıxıb həyətə axışan uşaqlara qoşuluram...

Həmidə Nizamiqızı

Axşamdan saatı səhərə yaxın – dörd tamama qurmuşam. Ancaq dərin yuxuya getməknı olar. "Quş yuxusu" adlanan bir vəziyyət. Mayın 5-i. Saatın zəng çalmasına imkan verməyib rejimdən çıxarıram. Səvinc və həyəcanla vədələşdiyimiz ünvana – Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısına çıxıram. Bir qədər tez gəlmişəm. Yoldaşların gəlişini səbirsizliklə gözləyirəm. Və budur, avtobusda yerimizi alırıq. İstiqamət Zəngilan torpağı, abad Ağalı kəndi...

Bu, işğaldan azad olunduq ərazilərə ikinci səfərimdir. Keçən ilin may ayında Şuşada keçirilən V "Xarıbülbul" festi-valına görə mədəniyyət pay-taxtımıza yollanmışdıq. Yenə də ilk səfərin həyəcanı, sevin-ci qüvvədədir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyi, Elm və Təhsil Nazirliyi və Heydər Əliyev Mərkəzinin birgə təşkil etdiyi Uşaq İn-cəsənət Festivalının birinci mərhələsi üzrə azad Zəngilan torpağında ilk incəsənət layihəsi reallaşacaq...

Müharibədə özləri, indi isə şəkilləri...

Avtobus Şərqi Zəngəzura doğru şüütyür. Biləsuvar rayonu-nda 5-10 dəqiqə dayanırıq. Bir qədər gəzib ayaqlarımızın keyini açırıq. Mayın ilk günləri olsa da, hava çox istidir. Kölgələnmək üçün yer axtarırdıq. Bu zaman maraqlı bir mənzərənin şahidi oluram. Yolçulardan bir neçəsi şəhid qəhrəmanlarımızın şəkilləri olan lövhələrin arxasın-

da kölgələnirlər. Düşünürəm ki, 44 günlük Vətən müharibəsində canlarını Vətən üçün siper edən şəhidlərimiz bu dəfə də öz şəkillərinin yer aldığı lövhələrlə insanların dadına çatırlar...

Füzuli rayonunun Horadiz şəhərinə daxil olurduq. Bayraq meydanını yaxından avtobusumuz dayanır, bizimlə Zəngilana

gedəcək istedadlı uşaqlar öz yerlərini alırlar. Azad Zəngilan torpağına yaxınlaşdıqca sevin-cim coşub-daşır. Avtobusdakı uşaqlar da sevinclidirlər. Çünki ata yurdlarını ilk dəfə görəceklər. Yolboyu oxuduqları "Qarabağ şikəstəsi", "Bayatı-Şiraz", "Xu-dayar təsnifi"nə qulaq asdıqca sanki ruhum pərvazlanır, azad torpaqlarımızın səmasında dövrə vururdu. "Anadır arzulara hər zaman Qarabağ"... bu misralar-sa məni uşaqlığıma aparır. 7-8 yaşım olardı. Bir toy məclisində belə bir sağlıq deyilirdi: "...Arzu edirəm ki, Qarabağ torpaqları qayıtsın, belə məclisləri doğma yurdumda qeyd edəq". "Qarabağ torpaqları qayıtsın". Bu cümlə məni hər zaman çox düşündürürdü. Axı torpağın əli, ayağı yoxdur, o, necə qayıda bilər? 44 günlük Vətən müharibəsindəki tarixi Zəfər təkcə mənim bu sualıma cavab ol-madı, həm də bütün dünyaya torpaqlarımızın necə qaytarıldığını göstərdi...

Uşaqların səsləndirdiyi və-tənparvər ruhlu mahnı və şeirlərlə Füzulini və Cəbrayılı – 30 illik işğal zamanı viran qalmış əzəli yurd yerlərimiz-dən ötürük. Bəşəriyyətin üz qarası olan ermənilərin viran qoyduğu yaşayış məntəqə-ləri qəlbimi qana döndərirdi. Gü-nəşin qızmar şüaları torpağa dəydikcə gözlərim önündə qıpqırmızı bir mənzərə can-lanırdı. İkinci Qarabağ müha-ribəsində ən canlı döyüşlər bu istiqamətdə olduğundan fikirləşirəm ki, bəlkə də şəhid-lərimizin qanı ilə suvarıldığından torpaq belə qırmızıdır...

Bir məqam xüsusilə diqqətimi-zi çəkirdi. Xaraba yurd yerlərimizi gördükcə uşaqların da gözlə-ri böyüyür, qasqları düyünlənir, çöhrələrinə hüzn çökür. Çox güman ki, onların da qəlbində mənfur düşmən haqqında dövlət başçımızın "Elə bil bu yerlər-

dən vəhşi qəbilə keçib" fikirləri dolaşır. Elə ki abad Ağalıya çatırıq, onların siması işıqlanır, qü-rü dolu baxışları ətrafa müsbət enerji bəxş edir...

Solumuzda Zəngəzur dəhliz-dən keçəcək dəmiryolu xətti də göz işlədikcə uzanıb gedir. Elə bil bir qatar da bizimlə yanaşı qədim Xançırıvana sarı yol alıb. Hər yanda bünövrəsi qo-yulana tikililər, minadan təmizlə-nərək əkin-biçin üçün şumlanan əraziləri görəndə ruhum təskin-lik tapır.

Yollar bitmək bilmir. Gözlərim elə həy Ağalı kəndi yazılan ala-qapını axtarır. Və budur, ünvana çatırıq. Doğma Zəngilanda öz yurddaşlarımızın yenidən yaşa-mağa başlamasını, əzəli torpaqlarımızın yenidən abadlaşma-sını görüb duyğulanırıq. Uzun illər xəyalını qurduğumuz bu anları gerçəkdə yaşamaq çox qürur-vericidir. Kəndin təmiz havasını ciyirlərimə çəkib bu sevinci, bu qüruru bizə yaşadan qəhrəman şəhidlərimizə rəhmət, qaziləri-mizə cənaşlıqlı diləyirəm.

Bəli, ötən il mayın 27-də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində "Ağıllı kənd" layihəsinin birinci mərhələsi üzrə açılış mərasimi olub. Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərasimdə iştirak ediblər. Ağalı kəndində müasir şəhərsalma

Abad Ağalıya musiqi sovgatlı səfər

çixışları Əməkdar artist, xanə-nə İkin Əhmədov, bədii qiraət ustası Xəzər Süleymanlı, piano-çu Fəqan Həsənlı və Bakı Şə-hər Mədəniyyət Baş İdarəsinin tabeliyində fəaliyyət göstərən 33 nömrəli Uşaq musiqi məktə-binin müəllimi, tar ifaçısı Emin Bəhrəmlidən ibarət münsiflər heyəti tərəfindən dəyərləndirilir. Çıxışlar bitəndən sonra uşaqlar üçün münsiflər heyəti tərəfindən ustad dərsləri də təşkil olunur. Uşaqların gözlərindən oxunan sevinc və qürur birlikdə çəkılan xatirə fotolarında donub qalır...

Bəli, bir zamanlar həsrətini çəkdiyimiz bu torpaqlarda artıq bayram abu-havası yaşanır. Mədəni həyat canlanır. Məsə-lən, ötən ilin dekabrında Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı münasibətilə tədbir keçirilib. Azər-baycan Dövlət Kukla Teatrının aktyor truppasının üzvləri və teatrın nəzdindəki "Oyuq" teatr-studiyasının vokalçıları, Gənc Tamaşaçılar Teatrı və Füzuli Dövlət Dram Teatrının aktyorla-rı, Bakı Dövlət Sirkinin səhrba-zlarının iştirakı ilə yaddaqaalan, maraqlı bayram proqramı təq-dim olunub. Bundan əlavə, bu il 10 mart – Milli Teatr Günü münasibətilə yenə də Azərbaycan Dövlət Kukla Teatrının truppası və "Oyuq"çular Ağalıda bədii proqramla çıxış ediblər.

Bir günün 21 saatını yolda ol-saq da, imkan edib dünyanın ən modern yaşayış məntəqələrindən olan kəndi başdan-ayağa gəzə bilməsəm də, Ağalı kəndində olduğum üç saat mənə heç vaxt unuda bilməyəcəyim duyğular bəxş etdi... Elə əslən Zəngilandan olub, ancaq heç vaxt öz torpaqlarını görməyən qalib ölkənin istedadlı uşaqları-na da...

**Nurəddin Məmmədli
Bakı-Zəngilan-Bakı**

Sənətdə yeni ideyalar təqdim etməyə çalışan gənc, eyni zamanda peşəkar fəaliyyəti ilə artıq tanınan rəssamlardan biri də Sahib Yaqubovdur. Orijinal bədii üslubu ilə seçilən rəssam yenilikçi ideyalarını kətan üzərində sınaqdan keçirərək həm də sənətə fəlsəfi baxışlarını ortaya qoyur. Yaradıcılığında utopik və avanqard nüanslarla yanaşı, olduqca modernist yanaşmanın da bədii təzahürünü görürük. Onun bəzən mücərrəd, stilizə obrazlarla işlənmiş kompozisiyalarının ritmi öz sadəliyi ilə seçilsə də, ikona və freska nümunələrinə bənzərliyi ilə xüsusi bir atmosfer qazanır.

Rəssamın personajları tam olaraq ənənəvi və realist təsvir edilməsə də, onların plastikliyi və kətan üzərində kompozisiya düzümlü, eləcə də rəng həlli ilə qeyri-adi təəssürlər yaradıb, asanlıqla "oxunurlar". Bu kompozisiyalar maraqlı simvollar, oxlar, hərflər, bəzən tac, bəzən də şahmat taxtasını andıran naxışlarla daha düşündürücü, daha dolğun və mənalı olur. Bununla belə, gənc rəssamın əsərlərindəki obrazların şıltaq baxışları, mənalı gözləri daha təsirlidir. Ümumi forma və fiqurdan fərqli olaraq bu gözəl daha realdır. Əksər tablolar da isə obrazlar bu təsirli gözləri ilə bərbəsa təməşəçinin gözünün içinə baxırlar. Bu cür bədii həmlələr də kompozisiyalardakı "canlanma" effektini vurğulamağa kömək edir.

Sahib Yaqubov yaradıcılığında mövzurlar müxtəlifdir. Bəzən aktual, bəzən tarixi, bəzən məişət, çox zaman da nağılları, fantastik süjetə malik olan bu tablolarla sadə, həndəsi fiqurları da görmək mümkündür. Üçbucaq, daire, kvadrat kimi fiqurlar isə əsərdəki "mənanı" müəyyən edə bilmək üçün ipucuna çevrilir. Buna misallardan biri onun yaradıcılığında diqqəti çəkən müasir dövrün simvolik səciyyəsinə malik QR (Quick Response) təsvirləridir. Bu ikiölçülü ştrix kodları kompozisiyanın əsas qəhrəmanına çevirən rəssam sanki dünyanın özəyində məhz elə bu şifrələrin mövcudluğundan bizlərə xəbər verir. Sanki gizli bir dünyanın qapısını açan bu QR kodlar həm ənənəviliyi, həm də high-tech, yeni yüksək texnologiyalar çağını özündə birləşdirir. Geniş və tıtraq fırça vuruşları ilə detallı bir şəkildə həll olunan bu təsvirlər şux kolorit seçimi ilə tamamlanır. Rəssamın "Dünya xəritəsi" adlı tablosu bu qəbildendir.

İncəsənətə çağdaş və gənc baxış

Sahib Yaqubovun yaradıcılığı haqqında

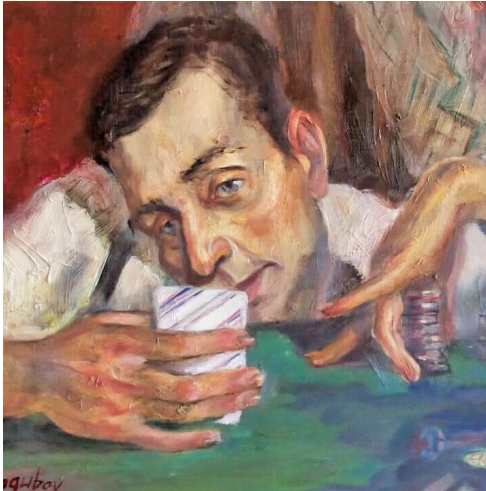

Sahib Yaqubovun yaradıcılığında rəng həlli, kolorit seçimi də olduqca zəngindir. Rəng sənətin ruhudur. Məvinin bir neçə tonu, zümrüd yaşıllı, narıncı, Van Qoqun təbircə desək, "xoşbəxtliyin rəngi" sarı, kralığın rəmzi hesab olunan bənövşəyi kimi rənglər onun əsərlərində çox nəzərə çarpır. Müəllifin ideya ümumiliyi və mövzu ardıcılığı ilə birləşən silsilə əsərləri də mövcuddur. Bu silsilələr arasında "Ağ əllər" trilogiyası kompozisiya həlli avanqard olan sənət obrazının hər daim "yaratmağa can atan" əllərini ön planda verməyə çalışıb. Bir əlində palitrası, bir əlində fırçası, qarşısında isə ona yeni nəfəs gətirəcəyi molbert üzərində ağ kətanı ilə təsvir olunan dəli-dolu rəssam fiquru tamaşaçılar üçün kifayət qədər fantastik görünməkdədir. Həmin trilogiyaya aid olan sonuncu əsər "Politik" adlı kompozisiyadır. Digər iki əsərə nəzərən burada daha qapalı, daha müəmmalı bir abu-hava seziirik. Əsərdəki əsas obraz olan politoloq sanki aq vərəqin arxasında nədənsə gizlənməkdədir.

Rəssamın "Toy çiçəkləri", "QR-Code Flowers", "Dərvişlər", "Qapı", "Musiqi", "Gəmilər", "Güllər", "Döyüşçülər", "Mifologiya" kimi silsilə əsərləri də var.

Sahib Yaqubovun yaradıcılığında Abşeron torpağının xüsusi yeri var. Xəzərin qonunda yurd salan Abşeronun mənzərələri hər bir rəssamın qəlbinə fəth etməyə qadirdir. Sumqayıt şəhərinin Corat qəsəbəsində dünyaya göz açan rəssam üçün də bu mənzərələr olduqca dəyərlidir. Onda Abşeronu marağı tələbə vaxtı müəllimi – Lətif Feyzulayev və Vəcihə Səmədovanın qızları Fətimə Feyzullayeva formalaşdırıb.

"Abşeron madonnası" əsəri olduqca fərqli prizmadan, müasir aspektdən icra edilmiş. Xristian ikonografiyasından bu obraz – Məryəm və onun qucağında uşaq obrazı İsanın təsviri bizə yaxşı tanışdır. Belə səhnələri intibah və barokko rəssamların fırçasından da çox mübahidə etmişik. Sahib Yaqubovun kompozisiyasında isə müasir geyimli, modern bir qadın obrazı var. Rəssam bu əsərdə Madonna motivinin ikonik və ənənəvi meyarlarından tamamilə individual şərhini təqdim edib. İkonalara, sakral motivlərə yaradıcılığında xüsusi yer verən rəngkar İncilə istinad olunan və məşhur rəssamların müraciət etdiyi səhnələrdən birini – "Son şam yeməyi" mövzusunu da özünəməxsus şəkildə şərh edib. Bu səhnədə "bir tikə çörək və bir badə şərab" təqdis ayını tamamilə simvolik və abstrakt yanaşma ilə əks olunub.

Rəssamın yaradıcılığını çoxyönlümlü edən bir nüans da əsərlərində hiss olunan abstraksiyadır. Bu nümunələr arasında "Qolf", "Küləkli şəhərdə yağış", "Arzular" əsərlərini sadalaya bilərik.

Sahib Yaqubov rəngkarlıqla yanaşı heykəltəraşlıq üzrə də təhsil alıb və Xalq rəssamı Fuad Salayevin yetirmələrindən biridir. Sahib Yaqubovun yaradıcılığının abstrakt və xəyalpərəst tərəfini onun heykəl nümunələrinə baxarkən də anlamaq mümkün olur. Heykəltəraşın öz sənətinə yanaşma fərqliliyi, bəxş orijinallığı tamaşaçılara zövq aşılayır. O, heykəllə münasibətdə sərbəst, olduqca rahat və azaddır. Ənənəvilikdən tamamilə uzaqlaşaraq, öz xəyallarının obrazlarını yaratmağa üstünlük verir. Heykəl fiqurları ilə yanaşı, seçdiyi mövzurlar maraqlı və yadda qalan olur. Bu nümunələrə plastikası ilə seçilən "Duş" kompozisiyası, təbiət ilə əylənən, çərpəngə uçuran qız obrazını gördüyümüz "Sevinc" kompozisiyası, tanınmış cazmen, romantik səciyyəyə malik "Tanqo" əsəri, qadın zərifliyi ilə macərə doğuran hissləri kombinə etdiyi, olduqca dinamik tərzdə həll olunan "Yelləncək" kompozisiyası, "Öpüş" əsəri, ənənəvilikdən tamamilə arınmış, aya meydan oxuyan bir fiqurla rastlaşdığımız "Cəzibə qanunu" adlı kiçik dəzgah nümunəsi kimi əsərləri aid edə bilərik.

Gənc rəssam Sahib Yaqubov həm də müəllimliklə məşğuldur. Sənəti tədris etməyin məqsədi təkcə rəssam yetişdirmək deyil. Burada məqsəd həm də sənətin insanlara bəxş edəcəyi ülvə hisslərlə gözəl ruhlar da yetişdirməkdir. Əbəs yerə deyilməyib ki, gələcək gənclərin, gənclər isə müəllimlərin şah əsərləridir. İncəsənətimizin də gələcəyi peşəsinə bağlı, istedadlı rəssam-pedaqoqların əlindədir.

Nigar Hətəməova
Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyasının kiçik elmi işçisi

Xatirə təqvim

17–19 may

Azərbaycan

17 may 1870 – Gökəmlı yazıçı-dramaturq, publisist Əbdürrəhim bəy Əsəd bəy oğlu Haqverdiyev (1870 – 11.12.1933) Şuşada anadan olub. "Dağılan tifaq", "Bəxtsiz cavan", "Pəri cadu", "Ac həriflər" və s. pyeslərin, hekayələrin ("Marallarım" silsiləsi) müəllifidir. Rus dilindən ədəbi tərcümələr edib. Teatr tamaşalarına quruluş verib. Bakı Dövlət Universitetində dərs deyib.

17 may 1938 – Əməkdar incəsənət xadimi, televiziya diktoru, rejissor Arif Lətif oğlu Qaziyev (1938 – 24.2.2022) Gəncədə doğulub. "Muğam" teatrının rəhbəri olub. Musiqili telefilmlərin ("Şur", "Təsnif") müəllifidir.

17 may 2018 – Prezident İlham Əliyev Azərbaycan poeziyasının görkəmli nümayəndəsi Mikayıl Müşfiqin 110 illiyinin qeyd edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

17 may 2019 – Prezident İlham Əliyev görkəmli bəstəkar, SSRİ Xalq artisti, Dövlət mükafatı laureatı Arif Məlikovun xatirəsinin əbədiləşdirilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

18 may 1906 – Filosof alim, professor Mehbalı Məhəmməd oğlu Qasımov (1906-1963) Naxçıvan MR Culfa rayonunun Xoşkeşin kəndində doğulub.

18 may 1933 – Tanınmış ədəbiyyatşünas, bibliograf, tərcüməçi Əmin Tahir oğlu Əfəndiyev (1933-2014) Qax rayonunun İlisu kəndində doğulub.

18 may 1952 – Tanınmış şair, tərcüməçi Eldar Alı oğlu Nəsilbi (Sibirel; 1952 – 11.10.2010) anadan olub.

18 may 1959 – Azərbaycan SSR-nin fəxri adları haqqında Azərbaycan SSR Ali Soveti Rəyasət Heyətinin fərmanı verilib. Fərmandə ümumiyyətlə 17 peşə sahəsi üzrə fəxri adlar nəzərdə tutulmuşdu.

18 may 1968 – Əməkdar incəsənət xadimi, aşıq İslam Qara oğlu Yusifov (1893-1968) vəfat edib.

18 may 2009 – Dövlət başçısı Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin 75 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb.

18 may 2010 – Tanınmış aktrisa Ofeliya Rza qızı Əfqanlı (Ofeliya Aslan; 27.1.1939 – 18.5.2010) vəfat edib.

18 may 2017 – Parisdə, UNESCO-nun mənzil-qərgahında böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600-cü ildönümü ilə əlaqədar mərasim keçirilib.

18 may 2019 – Prezident İlham Əliyev Xalq yazıçısı Hüseyn İbrahimovun 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

19 may 1898 – Xalq artisti, opera müğənnisi Hüseynağa Soltan oğlu Hacıbababəyov (1898 – 10.11.1972) Şamaxıda doğulub. Opera partiyaları ilə yanaşı, muğam və xalq mahnılarının mahir ifaçısı olub.

19 may 1907 – Bakıda "Bəhlul" satirik jurnalı nəşrə başlayıb. Redaktoru Ələsgər Əliyev olan jurnalın 9 sayı işıq üzü görüb. M.Ə.Sabirin bir neçə şeiri ilk dəfə burada dərc olunub.

19 may 1910 – Xalq şairi, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Rəsul Rza (Rəsul İbrahim oğlu Rzayev; 1910 – 1.4.1981) Göyçayda doğulub. "Qız qalası", "Lenin", "Qızılqul olmayaydı" poemaları, "Rənglər" şeirlər silsiləsi, "Vəfa", "Görüş" pyesləri və s. əsərlərin müəllifidir. Rus ədəbiyyatından tərcümələr edib. Azərbaycan Yazıçılar İttifaqının sədri (1938-1939), respublikanın kinematografiya naziri (1945-1948) olub.

19 may 1935 – Şair və tərcüməçi, Əməkdar incəsənət xadimi Vladimir Əbdüləziz oğlu Qafarov (1935 – 19.7.2000) Sabirabad rayonunda anadan olub. Klassik və müasir Azərbaycan şairlərinin bir çoxunun əsərləri onun tərcüməsində rusdillə oxuculara təqdim olunub.

19 may 1939 – Tanınmış yazıçı-publisist, türköloq Əhməd bəy Ağaoğlu (Əhməd bəy Mirzə Həsən oğlu Ağayev; 1869, Şuşa – 1939) İstanbulda vəfat edib. "Kaspi", "Həyat" qəzetlərinin redaktoru olub. İstanbul Universitetində dərs deyib. 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin üzvü seçilib. Cümhuriyyətin süqutundan sonra Türkiyədə yaşayıb.

19 may 1959 – Xalq artisti Yeva (Yevgeniya) Nikitiçna Olenskaya (1900-1959) vəfat edib. Qubada doğulub. Azərbaycan dilini yaxşı bilib. 1919-cu ildən Dövlət Dram Teatrının aktrisası olub, milli opera və operettalarda da çıxış edib.

19 may 2014 – Parisdə, UNESCO-nun mənzil-qərgahında Xalq yazıçısı, görkəmli dramaturq İlyas Əfəndiyevin anadan olmasının 100 illiyinə həsr olunan təntənəli tədbir keçirilib.

19 may 2022 – Xalq artisti, teatr rejissoru Vəqif Fəridin oğlu Əsədov (5.4.1947 – 2022) vəfat edib. Naxçıvan Dövlət Musiqili Dram Teatrında işləyib. 1989-cu ildən Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrında fəaliyyət göstərib.

Dünya

17 may 1873 – Fransız yazıçısı Anri Barbüs (Henri Barbusse; 1873-1935) anadan olub. Əsərləri: "Alov", "Gerçək əhvalatlar" və s.

17 may 1904 – Fransız aktyoru Jan Qabən (Jean Gabin - Jean-Alexis Moncorge; 1904-1976) anadan olub. "Böyük illüziya", "Qənimətə toxunma", "Parisin havası" və s. filmlərdə çəkilib.

18 may 1048 – Fars (tacik) şairi, filosof, astronom və riyaziyyatçı Əməd Xəyyam (Qiyasəddin Əbu əl-Fəth Əməd ibn İbrahim Xəyyam Nişapuri; 1048 - 4.12.1131) anadan olub.

18 may 1869 – Ləzgi Xalq şairi, aşıq Süleyman Stalski (Həsən-bəyov; 1869-1937) anadan olub.

18 may 1872 – İngilis filosofu, riyaziyyatçı, ictimai xadim, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1950) laureatı Bertran Rassel (Bertrand Arthur William Russell; 1872-1970) anadan olub.

19 may 1762 – Alman filosofu Yohann Qotlib Fiqte (Johann Gottlieb Fichte; 1762-1814) anadan olub.

19 may 1898 – İtalyan yazıçısı və mütəfəkkiri Yulius Evola (Julius Evola; 1898-1974) anadan olub.

Hazırladı: V.Orxan

Uşaq yazarı Reyhan Yusifqızı ilə görüş

Mayın 11-də Fəridun bəy Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasında Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü, uşaq yazarı, pedaqoq Reyhan Yusifqızı ilə 1 saylı məktəbin şagirdlərinin görüşü keçirilib.

Kitabxanada ənənəvi olaraq təşkil edilən bu cür tədbirlər uşaqqların mütaliə aləmini zənginləşdirmək, dünyagörüşünü artırmaq, yeniliklərə qarşı onların daha savadlı, daha zəkəli böyüməsinə təkan vermək məqsədi daşıyır.

Görüş zamanı Reyhan Yusifqızı məktəblilərə "Dostum Mimi", "Yaşılqözlü qız", "Diribaş qızlar klubu", "Aysu", "Pəncərəni kim sındırdı?", "Kompüterin qərribə tarixi",

"Məstan və Babu", "Zamanın əsirləri" və digər kitablarından bəhs edib.

Kitablarında daha çox elmi fantastik janra üstünlük verən yazıçı yaratdığı obrazlar haqqında şagirdlərə ətraflı danışib, onların suallarını cavablandırıb.

Orta əsr Şəmkir şəhər yerindən tapılan dəmir məmulatlar

Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpaası üzrə Dövlət Xidmətinin tabeliyində fəaliyyət göstərən "Qədim Şəmkir Şəhəri" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qorğunun ərazisində arxeoloji qazıntılar zamanı müxtəlif nümunələr aşkar olunub. Orta əsr Şəmkir şəhər yerində aparılan arəşdırmalarda əldə olunan xeyli sayda maraqlı, unikal maddi mədəniyyət nümunələri bu məkanın tarixindən, Orta əsr insanların məşğuliyyətindən, həyat tərzindən xəbər verir.

Sözsüz ki, tarixdən günümüze insanların gündəlik həyatı üçün önəmli olan bir çox əşyalar içərisində dəmir məmulatları xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Məhz o dövr üçün xarakterik olan dəmir məmulatları haqqında qısa məlumat vermək istərdim.

Orta əsr Şəmkir şəhər yerindən tapılmış maddi mədəniyyət nümunələri arasında xeyli sayda təsərrüfatda, inşaət işlərində, məişətdə işlədilən müxtəlif təyinatlı dəmir məmulatı vardır. Nal, midbər, halqa, doğanaq, toqqa başlığı, qifil, cəftə gözü, bərkidici, ilişgə, rəzə, mix, dəmir çubuqlar və s. bu qəbildəndir.

Nallar təkdirnaqlı, cütdırnaqlı ev heyvanlarının nallanması və

ayaqqabıların dabanına vurmaq üçün istehsal olunurdu. Təyinatına uyğun olaraq, nallar üç qrupa ayrılır. Yarım dairəvi, böyük ölçülü nallar təkdirnaqlı heyvanların nallanması üçündür. Cütdırnaqlı heyvanların nallanması üçün hazırlanan aypara formalı nallar azlıq təşkil edir. Ayaqqabı dabanına vurulan nallar isə əsasən yarım dairəvi olub uclarını qatlanmış formadadır. Ucları qatlanmış, enli, qalın, lentşəkilli dəmir əşyanın təyinatı hələlik dəqiq müəyyənəşdirilməyib.

Arxeoloji qazıntılar zamanı tapılan halqalar dairəvi, yarım dairəvi və oval formada olub, təsərrüfat və məişətdə müxtəlif məqsədlərlə istifadə edilib.

Tapıntılar arasında bərkidici və midbərler də çoxdur. Bərkidicilər ucları qatlanmış, orta hissəsi nisbətən qalın dəmir çubuqdan ibarət olub, ağac elementlərin bir-birinə bənd edilməsi üçün hazırlanıb. Bərkidicilər bəzən daşları bənd etmək, bağlamaq üçün xüsusi olaraq düzəldilib. Bu həm yazılı qaynaqlarda, həm də arxeoloji faktlarda öz təsdiqini tapır. Bu halda

daşlarda oyuk açılaraq bənd həmin oyuklara keçirilir və yapıdırıcı məhlulla möhkəmləndirilir. Arxeoloji qazıntılar zamanı midbərlerin iki tipinə rast gəlinir: yuxarı tərəfi halqa forması almış daralaraq sivriləşən ucları biri digərinə sıx yaxınlaşdırılmış və dəmir çubuğun bir tərəfinin əyib halqa formasına, aşağı ucunun daralaraq uca sivriləşdiyi midbərler.

Maraqlı artefaktlardan biri də dəmir çubuqdan hazırlanmış qifilə bənzər əşyanın fraqmentidir. Açara bənzər əşyanın dil tərəfi sınıqdır. Orta əsr məişətində qifil və açardan geniş istifadə olunması heç də şübhə doğurmur. Təsədüfi deyil ki, dövrün bədii ədəbiyyatında qifil və açarla bağlı motivlərə tez-tez rast gəlinir. Bu mənəda Xaqani Şirvaninin bu fərqlidir. Hündürlüyü 10-15 sm və daha artıq olan nümunələrdə yanaşı, kiçik, hətta 2-3 sm ölçüdə nüsxələrə də rast gəlinir. Başlığı böyük olan qısa, göbələkşəkilli mixelar da az deyil. İnşaat və məişətdə işlədilən həmin mixelardan fərqli olaraq, heyvanların nallanmasında tətbiq edilən kiçikölçülü mixeların başlıqları düzbucaqlı və ya dördbucaqlıya yaxın formadadır.

Açar ilə qifil kimi erkək-dişdir onlar, Tutduqları işdən bağıllılıq hasil olar...

Dəmir lövhədən bucaq altında qatılamaqla hazırlanmış, kvadrat formalı, içəri boş əşya da maraqlıdır. Dəmir məmulatı arasında toqqa başlığına da rast gəlinir. Onların arasında kvadrat formalı, dil əsası bərkidilmiş həm də iki bölməli, ortadakı milə bərkidilmiş toqqa başlıqları vardır.

Orta əsr Şəmkir şəhər yerindən əldə olunan kütləvi tapın-

tlar sırasında mixeları da qeyd etmək olar. En kəsiyi dördkünc çubuqdan hazırlanan, tədricən daralaraq sivri ucla tamamlanan bu əşyaların başlığı öz müxtəlifliyi ilə fərqlənir: dairəvi, oval, dördküncü, bir tərəfə çıxıntılı, iki tərəfə çıxıntılı. Mixeların ölçüləri də fərqlidir. Hündürlüyü 10-15 sm və daha artıq olan nümunələrdə yanaşı, kiçik, hətta 2-3 sm ölçüdə nüsxələrə də rast gəlinir. Başlığı böyük olan qısa, göbələkşəkilli mixelar da az deyil. İnşaat və məişətdə işlədilən həmin mixelardan fərqli olaraq, heyvanların nallanmasında tətbiq edilən kiçikölçülü mixeların başlıqları düzbucaqlı və ya dördbucaqlıya yaxın formadadır.

Təsərrüfat, inşaət işləri, məişətdə işlədilən müxtəlif təyinatlı dəmir məmulatının istehsalında yerli dəmirçilər müxtəlif üsullardan, o cümlədən isti və soyuq döymə, qaynaqetmə, qatlama, kəsmə, deşmə və s. üsullardan istifadə edilib.

Aləmzər Hüseynova
"Qədim Şəmkir Şəhəri" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qorğunun elmi işçisi

Vyanada Heydər Əliyevin xatirəsinə həsr olunmuş möhtəşəm konsert

əvvəlki səh. 1-də

Fikrət Əmirovun "Sevil" operasından Balasın ariyası Yusif Eyvazovun ifasında, "Azərbaycan elləri" mahnısı Afaq Abbasovanın ifasında, Asaf Zeynallının "Ölkəm" romansı Atəş Qarayevin ifasında alqışlarla qarşılanıb. Daria Rıbak və Etiyen Dupui İtalyan bəstəkarlarının operalarından ariyaları yüksək məhərrətlə ifa ediblər.

Proqramda Azərbaycan tarında səslənən əsərlər də böyük maraqla qarşılanıb. Azərbaycan bəstəkarları Vasif Adıgözəlovun "Qərənfil" əsəri və Həsən Rzayevin "Çahargah" rapsodiyası Sahib Paşazadənin təqdimatında tama-

şaçıları heyran qoyub. SSRİ və Azərbaycanın Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli özünün bəstələdiyi "Dəniz" kompozisiyasını fortepiano orkestrin müşayiəti ilə ifa edərək tamaşaçılarda xoş ovqat yaradıb.

Konsert Fikrət Əmirovun milli melodiyalarla zəngin, möhtəşəm "Azərbaycan kapriçciosu" əsəri ilə yekunlaşıb.

Konsertdən sonra "Konzert-haus"da "Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti" mövzusunda sərginin açılışı olub.

AMM-in direktoru Leyla Qasımova Ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və siyasi fəaliyyəti, xüsusilə Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına verdiyi töhfələrdən danışdı. O, qala-konsertin ərəsəyə gəlməsinə dəstək göstərən bütün tərəfdarlara, xüsusilə Xalq artisti Yusif

Azərbaycanın Avstriyadakı səfiri Rövsən Sadıqbəyli çıxışında Heydər Əliyevin dünya siyasətində tutduğu yərə nəzər salıb, onun Azərbaycan dövlətçiliyi üçün tarixi xidmətlərindən bəhs edib. Qeyd edilib ki, Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu siyasət Azərbaycanın mədəniyyətini, musiqisini və adət-ənənələrini, azərbaycançılıq ideyalarını ölkə hüdudlarından da kənarda yüksək səviyyədə ifadə edən bir gücə çevirib.

Diplomat həmçinin diqqətə çatdırıb ki, Vyanada 10 ildir fəaliyyət göstərən AMM Azərbaycan mədəniyyətinin və musiqisinin Avstriyada tanındılmasında mühüm rol oynayır.

"Heydər Əliyev və Azərbaycan mədəniyyəti" mövzusunda həsr olunmuş bu sərgidə onun

hakimiyyətdə olduğu dövrlərdə incəsənət xadimləri ilə şəkilləri, mədəniyyət obyektlərinin açılışında iştirakı, eləcə də mühüm mədəni-kültəvi tədbirlərdən foto-lar nümayiş olunub.

əvvəlki səh. 1-də

Azərbaycan xalqının çoxsaylı maddi və mənəvi sərvətlərini ifadə edən bu kompozisiyanın əsasını artıq Vindzor tamaşaçılarına çox yaxşı tanış olan, burada özünə heyranlar ordusu qazanmış Qarabağ atları, eləcə də zərif Azərbaycan rəqsləri və ecazkar milli musiqimiz təşkil edib.

Tütək, zurna, balaban və digər musiqi alətlərimizdə səslənən milli melodiyalar, "Sərhəddçi" rəqs ansamblının hərərətli rəqsləri və süvarilər dəstəsinin Qarabağ atları üzərində hüner nümunələrindən ibarət kompozisiya tamaşaçıları ovsunlayıb. Nəzərdə tutulmuş tarixlərdə hər gün 15 dəqiqə davam edən təqdimatda süvarilərimizin başları üzərində Azərbaycan Respublikasının və Böyük Britaniyanın dövlət bayraqlarını dağalandırmaları diqqəti xüsusilə cəlb edib.

Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi, Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının təşkilatçılığı ilə hazırlanmış şou-kompozisiyanın quruluşçu rejissoru Əməkdar jurnalist Rövsən Cahangirov, xoreoqrafı Dövlət Sərhəd Xidməti rəqs ansamblının bədii rəhbəri Əməkdar artist Fərid İbrahimov və süvarilər dəstəsinin quruluşçu təlimatçısı İmran Əhmədildir.

Mayın 14-də mötəbər qonaqların iştirakı ilə Azərbaycan Günü keçirilib. Həmin tədbirlər ərəfəsində verilmiş ziyafətdə "Mangal Steak house Zaqulba" sarayının rəhbəri Namiq Məmmədovun və baş aşpaz Qotay Cəfərovun ha-

zırladığı milli mətbəximizin nümunələri qonaqlara təqdim olunub. Nahar ziyafətinə Edinburq her-

soqu, şahzadə Edvard və xanımı Edinburq Hersoginyası və digər kral ailəsi üzvləri də qatılıb.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkil olunmuş Azərbaycan pavilyonunda Qarabağ atının təsvirləri, tarixi çövkən yarışlarının fotosəkilləri və bunlara dair qonaqlara verilən məlumatlar maraqla qarşılanıb. Pavilyonda, həmçinin dekorativ-təbiiq sənət rəssamı Aygün Nağıyevanın əsərlərindən ibarət 22 əl işi nümayiş etdirilib və "Qarabağ möcüzəsi" əsəri şahzadə Edvarda hədiyyə edilib. Ziyafətin sonunda Azərbaycan Respublikası Atçılıq Federasiyasının

nümayəndə heyəti tərəfindən də şahzadə Edvarda hədiyyələr təqdim olunub.

17 may Dünya İnformasiya Cəmiyyəti Günüdür (World Information Society Day). BMT Baş Assambleyasının 27 mart 2006-cı il tarixli qətnaməsi ilə təsis edilib.

18 may Beynəlxalq Muzeylər Günüdür (International Museum Day). 1977-ci ildə UNESCO yanında Beynəlxalq Muzeylər Şurasının (ICOM) konfransında təsis olunub.

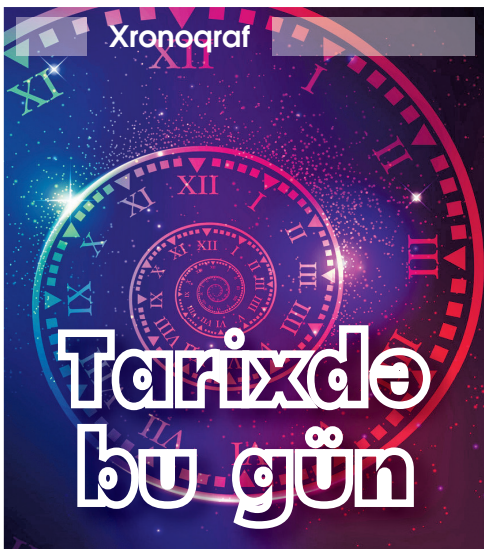
384 il əvvəl...

17 may 1639-cu ildə Səfəvi və Osmanlı dövlətləri arasında növbəti müharibənin (1623-1639) yekunlarına əsasən, Qəsr-i Şirin sülh müqaviləsi bağlanıb. Müqavilədə tərəflər arasında 1555-ci ildə bağlanmış Amasya sülhünün şərtləri təsdiqlənib. Həmin şərtlərə görə, indiki Gürcüstanın qərb vilayətləri Osmanlının, Gürcüstanın şərq hissəsi, habelə Azərbaycanın Borçalı mahalı, Qərbi Azərbaycan (indiki Ermənistan ərazisi), eləcə də şimalı-cənublu Azərbaycan torpaqları Səfəvilərin nəzarətinə keçmişdi.

104 il əvvəl...

19 may 1919-cu ildə Mustafa Kamal Atatürk bir qrup silahdaşı ilə Qərb dövlətlərinin faktiki işğalı altında olan İstanbuldan Samsuna gələrək Türkiyənin qurtuluş və istiqal savaşının başladığını elan edib. Atatürkün rəhbərliyi ilə milli mücadilə 1923-cü ildə Türkiyə Cümhuriyyətinin yaranması ilə başa çatdı.

Olaylar, faktlar (17–19 may)

19 may Türkiyədə dövlət bayramı ("Atatürkün Anma, Gənclik və İdman bayramı") kimi qeyd olunur.

103 il əvvəl...

18 may 1920-ci ildə Azərbaycan SSR Müvəqqəti İnqilab Komitəsi (hökumət) ölkədəki "teatr, kino, muzey və foyelerin milliləşdirilməsi" haqqında dekret verib.

101 il əvvəl...

19 may 1922-ci ildə sovet pionerlərinin ilk təşkilatı yaranıb. Təşkilat Qərbdəki skautlar ("gənc kəşfiyyatçılar") hərəkatının oxşarı kimi yaradılsa da, sosialist ideologiyasına əsaslanmışdı. Gənc leninqilər hərəkatı sovet dövlətinin ideoloji atributlarından birinə çevrildi.

79 il əvvəl...

17 may 1944-cü ildə SSRİ rəhbəri Stalin qərarı ilə Rusiya Federasiyası tərkibində

Krım MSSR ləğv edilib. Mayın 17-dən 18-nə keçən gecə 200 minə yaxın Krım tatarı (türkü) Orta Asiya, Ural və Volqaboyuna deportasiya olunub. Qərarda Krım tatarlarının yarımada faşist işğalı altında (1942-1944) olarkən almanlarla əməkdaşlıq etdiyi göstərilirdi. Krım tatarları Stalinin ölümündən sonra reabilitasiya olunsalar da, yalnız 80-ci illərdə geniş şəkildə Krıma qayıda bildilər.

33 il əvvəl...

19 may 1990-cı ildə Ali Sovetin sessiyasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsi təsis edilib. Azərbaycan KP MK-nın birinci katibi Ayaz Mütəllibov Ali Sovet deputatlarının səsverməsi ilə prezident seçilib.

31 il əvvəl...

18 may 1992-ci ildə Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycanın Laçın rayonunu işğal ediblər. Rayonun 63 minə yaxın əhalisi didərgin düşüb. Laçının işğalı ilə Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü Dağlıq Qarabağ bölgəsinin hüdudlarından kənara çıxdı. 28 ildən artıq işğal altında qalan Laçın rayonu 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsi olaraq 2020-ci ilin 1 dekabrında azad edildi.

Hazırladı: V.Orxan

"Əbədiyyət musiqisi"

Romada Ümummilli liderin 100 illiyi münasibətilə konsert

İtaliyanın paytaxtı Romada Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100-cü ildönümünə həsr edilmiş "Əbədiyyət musiqisi" adlı konsert proqramı keçirilib.

Azərbaycanın

İtaliyadakı Sə-

firliyinin Heydər

Əliyev Fondunun

dəstəyi ilə təşkil

etdiyi tədbir Kapi-

tolini Muzeylərinin

Pietro da Cortona

zalında keçirilib.

Konsertdən əv-

əl çıxış edən öl-

kəminizin İtaliyadakı səfiri

Rəşad Aslanov müasir

Azərbaycan dövlə-

tinin qurucusu Heydər

Əliyevin zəngin həyat yolu və fəaliyyətindən

danışdı. Heydər Əliyevin Azərbaycanın rəhbəri kimi 1997-ci ildə

İtaliyaya ilk dəfə rəsmi səfər etdiyi, həmin vaxt möhkəm təməllər

üzərində qurulan Azərbaycan-İtaliya münasibətlərinin hazırda stra-

teji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldiyi, İtaliyanın Avropada Azərbay-

canın bir nömrəli ticarət tərəfdaşı olduğu diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan Dövlət Simli Kvartettinin, Azərbaycan Dövlət Akade-

mik Musiqili Teatrının solisti Əməkdar artist Nərgiz Kərimovanın çıx-

ışı etdiyi konsertdə Üzeyir Hacıbəyli, Fikrət Əmirov, Qara Qarayev,

Tofiq Quliyev, Rəuf Hacıyev, Xəyyam Mirzəzadə, Soltan Hacıbəyov

və digər Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri ifa olunub.

"Avroviziya — 2023"ün qalibi isveçli müğənni Lorin tarixə düşdü

2012-ci ildə Bakıda da müsabiqənin birincisi olmuşdu...

Mayın 13-də Böyük Britaniyanın Liverpul şəhərində keçirilən "Avroviziya – 2023" mahnı müsabiqəsinin qalibi İsveç müğənnisi Lorin olub. O, müsabiqədə iki dəfə qələbə qazanan ifaçı kimi "Avroviziya" tarixinə düşüb.

Budəfəki ya-

rışmada "Tatu"

("Tattoo") mahnısı

ilə çıxış edən Lorin

ümumilikdə 583

bal toplayaraq bi-

rinci olub. Müğənni

ölkəsinə "Avro-

viziya"da sayca

yeddinci qalibiyyəti

gətirib və bununla

İsveç indiyədək

müsabiqə tarixinin lideri (7 qələbə) olan İrlandiyaya çatdı.

"Avroviziya – 2023"ün ikincisi Finlandiya təmsilçisi Kaariya (526

bal) olub. Üçüncü yeri İsrail təmsilçisi Noa Kirel (362 bal) tutub.

Xatırladaq ki, Lorin 2012-ci ildə Bakıda keçirilən "Avroviziya"

mahnı müsabiqəsində "Euphoria" mahnısı ilə birincilik qazanmış-

dı. İsveç müğənnisi 11 il sonra bu uğuru təkrarlayıb.

Qeyd edək ki, 2022-ci ildə müsabiqənin qalibi Ukrayna olsa da,

bu ölkədəki müharibə səbəbindən yarışmaya ötən ilin ikincisi Bö-

yuk Britaniya ev sahibliyi edib. Sayca 67-ci "Avroviziya"da ümu-

milikdə 37 ölkə təmsil olunub. Final mərhələsində 26 ölkə iştirak

edib. Azərbaycanı təmsil edən "TuralTuranX" dueti birinci yarımfi-

nalda yarışmış və finala çıxıb bilməmişdi.

Beləliklə, 2024-cü ildə "Avroviziya" müsabiqəsinə yeddinci də-

fə İsveç qəbul edəcək. Yeri gəlmişkən, gələn il İsveçin əfsanəvi

ABBA qrupunun "Avroviziya"da qalibiyyətinin 50-ci ildönümüdür.

V.Kamal

Lənkeran Dövlət Dram Teatrının rəhbərliyi və kollektiv teatrın baş rejissoru Anar Sadıqova babası

Musa kişinin

vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verir.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D

Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)

431-57-72 (redaktor)

430-16-79 (müxbirlər)

530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisensiya № AB 022279. **İndeks:** 0187. **Qiyməti:** 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib,

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5044. **Sifariş:** 1274

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.

Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı

Kod: 200037. **VÖEN:** 9900003611. **SWIFT:** AIBAZ2XXXX

Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETI REDAKSIYASI

H/Hisab: AZ98AIB33080019443300232103. **VÖEN:** 1300338641